Samband mellan SCBs statistikprodukter m m

Genomgång av centrala produktionssamband och samutnyttjande av basuppgifter vid SCB

SCB

R&D Report
Statistics Sweden
Research - Methods - Development
1991:17

Från trycket November 1991
Producent Statistiska centralbyrån, utvecklingsavdelningen
Ansvarig utgivare Åke Lönnqvist
Förfrågningar Jan Eklöf, 08/783 43 52

© 1991, Statistiska centralbyrån
ISSN 0283-8680
Garnisonstryckeriet, Stockholm

INLEDNING

TILL

R & D report : research, methods, development / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1988-2004. – Nr. 1988:1-2004:2.
Häri ingår Abstracts : sammanfattningar av metodrapporter från SCB med egen numrering.

Föregångare:

Metodinformation : preliminär rapport från Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 1984-1986. – Nr 1984:1-1986:8.

U/ADB / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1986-1987. – Nr E24-E26

R & D report : research, methods, development, U/STM / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1987. – Nr 29-41.

Efterföljare:

Research and development : methodology reports from Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 2006-. – Nr 2006:1-.

R & D Report 1991:17. Samband mellan SCBs statistikprodukter m m. Genomgång av centrala produktionssamband och samutnyttjande av basuppgifter vid SCB.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2016.

urn:nbn:se:scb-1991-X101OP9117

Samband mellan SCBs statistikprodukter m m

Genomgång av centrala produktionssamband och samutnyttjande av basuppgifter vid SCB

SAMMANFATTNING

I denna rapport diskuteras och illustreras produktionstekniska samband vid SCB, samt samband mellan olika statistikprodukter från användarnas synpunkt. Syftet med sammanställningen är i första hand att ge underlag till 1990 års statistikutredning för dess bedömning av vad som ska räknas som basstatistik, hur avgränsningen mellan SCBs uppdrags- och anslagsverksamhet ska göras samt vilken statistik som skulle kunna produceras av sektormyndigheter.

En trappa av verksamhetsnivåer kan introduceras, där kraven på integration och samordning successivt skärps. Första steget i en sådan trappa utgörs av ca 150 primärprodukter vars statistik i huvudsak redovisas i SM och Blå Böcker. På andra trappsteget finns temapublicering av statistiska resultat (oftast i form av kombinationer av ett antal primärprodukter). Tredje steget utgörs av statistik i form av sammanhållna beskrivningsmodeller över (delar av) samhället och det fjärde steget av analytiskt orienterade mått och samband. På det översta trappsteget finns information direkt relaterad till kausalt orienterade förklaringsmodeller, dvs statistiska uppgifter som kan besvara frågor av typen: "vad händer om...".

Statistikproduktionen vid SCB bygger på synsättet att primäruppgifter skall sambrukas så mycket som möjligt för att uppnå rationalitet i produktionen, minimera uppgiftslämnararbetet och samtidigt kunna erbjuda bästa möjliga informationsinnehåll för användarna. Statistiska primäruppgifter kombineras därför i stor utsträckning för resultatframtagning.

Av studien framgår att:

Sambanden är starka och stärks allt mer

- De produktionsmässiga sambanden mellan enskilda produkter har successivt stärkts under senare år. Detta är resultatet dels av användarkrav på allt mer integrerade och konsistenta uppgifter, dels kraven på minimerad uppgiftslämnarbörda och rationalitet i produktionen. Samordning och integration i produktionsledet är även ur kvalitetssynpunkt av fundamental betydelse.

- Användarna efterfrågar alltmera sammansatta beskrivningar och analyser av (delar av) samhället och dess utveckling, d v s strävar högre upp på informationstrappan. För att tillfredställa denna typ av krav görs utöver ren produktionsteknisk integration också markerade satsningar på samordnad produktion av statistik i syfte att möjliggöra presentation av resultat för hela samhällsområden i form av t ex temapublikationer och information i presentationsdatabaser.

Integrerade beskrivningsmodeller utvecklas successivt

- Antalet särskilda beskrivnings- och analysmodeller som utvecklas vid SCB ökar successivt. Till gruppen centrala system av detta slag kan bl.a. räknas nationalräkenskaperna, finansräkenskaperna, energibalanser, fördelningsmodellen och ULF (undersökning om levnadsförhållanden). Samtliga dessa bygger på samutnyttjande av primärdata från ett stort antal olika produkter och externa datakällor. Finansräkenskaperna är uppdragsfinansierade och fördelningsmodellen

har blandad finansiering. De övriga är rena anslagsprodukter och är beslutade i den reguljära budgetprocessen. För tillfället pågår utveckling av integrerade system för bl.a. miljöstatistik, statistik över livsmedelssektorn, hälsostatistik samt löner & sysselsättning. Om begreppet modell/system tas i mera vid bemärkelse kan ytterligare något 10-tal verksamheter inkluderas i kategorin integrerade beskrivningsmodeller.

Stora delar av den ekonomiska statistiken kan ses som ett sammanhängande system som utnyttjar urvalssamordning (SAMU) och integrerad användning av primäruppgifter.

- Då uppgifter från primära statistikprodukter kombineras för att ingå i en modell eller ett sammanhållet beskrivningssystem ökar kraven på enhetlighet i definition av begrepp och klassificeringar, mätteknik och metodik vid bearbetning av data. Kvaliteten för resultaten i en modell är inte bara summan av de ingående produkternas interna kvalitet utan beror också på hur väl de ingående produkterna samspelar. Dessutom påverkas kvaliteten av hur väl ingående variabler stämmer i definitionshänseende visavi vad som idealt efterfrågas, liksom på precisionen i modellavbildningen som sådan (dvs hur väl modellen avspeglar den verklighet som ska belysas).

- Kombination av primäruppgifter från efterföljande rundor av en och samma undersökning, olika undersökningar och externa källor möjliggör sammansatta beskrivningar. Utan sådant sambruk vore det exempelvis omöjligt att ta fram några redovisningar som bygger på longitudinella studier och i övrigt återanvändning av mikrodata. I andra fall skulle dubbelinsamling av uppgifter och därmed en ökad uppgiftslämnarbörda tvingas fram, liksom ökade produktionskostnader för statistiken totalt sett. Allmänt sett påverkas konsistens och övriga kvalitetskomponenter också negativt om sambruk omöjliggörs. Eftersom jämförelser mellan undersökningar och kalibrering av resultat i vilket fall som helst är nödvändiga, skulle en sådan utveckling mot fragmenterad produktion dra med sig behov av en avsevärt förstärkt samordningsfunktion vid SCB. Detta är en följd av att kombination av aggregerade material, vilket då skulle bli det enda återstående alternativet, ställer särskilt höga krav på enhetlighet i definitioner och klassificeringar, (urvals)-ramar och register liksom på metoderna för bearbetning, lagring och innehållsbeskrivning. När, som nu är fallet, också vissa mikromaterial är tillgängliga för sambruk kan mera flexibla kombinationer göras från fall till fall.

<u>Register och andra samordningsinstrument behövs för effektiv statistikproduktion</u>

- Ett antal centrala register vid SCB, samt några externa register är helt grundläggande för att kunna producera överenskommen statistik till rimliga kostnader och med acceptabel kvalitet. Till de interna registren i denna kategori hör bl.a. FoB (Folk- och bostadsräkning), RTB (Rikets totala befolkning), IoF (totalräknad inkomststatistik), FTR (fastighetstaxeringsregister), LBR (lantbruksregister), ÅRSYS (årlig regional sysselsättningsstatistik), UR (Utbildningsregister) och CFAR (Centrala företags- och arbetsställeregister). Bland externa register som spelar en central roll kan noteras: Register från/via Riksskatteverket (taxeringsma-

terial, kontrolluppgifter, fastighetstaxeringsmaterial, befolkningsregister mm), register från Riksförsäkringsverket (pensioner, sjukpenning mm), material från Kommundata och Tullverkets Utrikeshandelssystem.

- Ett antal instrument disponeras för att stärka statistiksamordningen. Arbete för enhetlig begreppsbildning görs bl.a. i form av standardutveckling och underhåll av accepterade standarder. Genom metodutveckling och metodstöd samt enhetlig utbildning (vad avser statistiska metoder såväl som ADB-teknik) byggs en grund för samordning och samutnyttjande. Samma syfte tjänar det gemensamma produktionsstödet i form av intervjuarkår, enhetlig databeredningsfunktion samt enhetlig lagring och dokumentation av datamaterial. Arbetet med allmänna databaser spelar också en väsentlig roll som samordningsinstrument bl a genom att brister i jämförbarhet mellan olika material direkt lyfts fram och understryks.

- Enligt studien föreligger ett behov av att se över innehåll och former för samordning såväl vid SCB som för den statliga statistiken i stort, för att successivt bättre ta till vara möjligheterna att samutnyttja primärdata.

Samband och basstatistik

- Alla produkter är för visso inte lika starkt integrerade. Av studien framgår att ett antal har mer begränsade beröringsytor med de delar som definierats som centrala informationssystem och modeller. Även i dessa fall krävs dock att större block än enskilda produkter tas i beaktande för att belysa faktiska produktionssamband.

- Begreppet basstatistik används vid SCB om grundläggande statistiska samhällsbeskrivningar av läge och utveckling samt för effektstudier och utvärdering. Uppgifter från de centrala system och modeller som listas i rapporten samt övrig statistik som har en diversifierad användning och saknar en uttalad huvudanvändare kan därför med den definition som används i direktiven till statistikutredningen hänföras till kategorin basstatistik.

- Möjligheterna till samutnyttjande är långt ifrån uttömda. Denna potential kan tvärt om ses som en av de främsta instrumenten att i framtiden genomföra rationaliseringar och samtidigt öka informationsvärdet i statistiken. Hindren för att direkt öka samutnyttjandet är av flera olika slag t ex små störande skillnader i form och innehåll på primärmaterial, bristande överblick bland såväl användare som producenter, svårighter att frigöra resurser för att genomföra en initiell utredning eller investering i syfte att skapa underlag för kombinerade produkter, etc.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	BAKGRUND	1
2.	ARBETETS UPPLÄGGNING	2
3.	BESKRIVNING AV PRODUKTIONSSAMBAND Indata Bearbetningsskedet Presentation/Publicering	4
4.	ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV SCBs STATISTIKPRODUKTER Centrala externa register och andra datakällor För statistikproduktionen centrala SCB-register Temaorienterad och samordnad presentation/publicering av statistik Nyckeldata om statistikprodukter	11
5.	NÅGRA CENTRALA SYSTEM OCH MODELLER Arbetsmarknadsstatistik Lantbruksstatistik Bostäder och fastigheter Ekonomisk statistik Sociodemografisk statistik Statistikpaket	18
6.	ANVÄNDARNAS BEHOV	22
7.	NÅGRA SPECIALFRÅGOR Kvalitetsaspekter Kostnader för specialinsamling Beredskap för vidarebearbetning SCBs samordningsansvar	24
8.	EFFEKTER OM SAMBRUK INTE VORE MÖJLIGT Dubblerad eller rent av mångfaldigad datainsamling Vissa integrerade analyser omöjliggörs Samordnad publicering försvåras Undersökningsdesigner (ramar mm) blir mindre effektiva Användning av hjälpinformation för skattningar Konsistensstudier på detaljnivå blir mera komplicerade, eller omöjliggörs helt En stark "polisfunktion" måste kopplas till samordningsarbetet	28
9.	AVSLUTANDE KOMMENTARER	31
Bakgrundsmaterial		35

BILAGOR

1. Utredningens direktiv

2. Register mm.

3. Temaorienterad och samordnad presentation/publicering

4. Några nyckeltal avseende SCBs statistikprodukter

5. Modeller/system/analysverktyg

6. Ingående primära produkter i några statistiksystem

7. Statistikpaket för regional och kommunal planering (REK-paket)

8. Kvalitetsindikatorer

1. BAKGRUND

U-avdelningen har fått i uppdrag att ta fram ett underlag som belyser och beskriver sambanden mellan SCB:s statistikgrenar/produkter i såväl produktionshänseende som från användningssidan. Jan Eklöf har hållit i utredningsarbetet inom avdelningen.

Uppdraget är preciserat i direktiv daterade 1991-04-22. Av dessa framgår att arbetet skall ta sikte på att beskriva och kvantifiera sambanden mellan SCBs statistikprodukter vad gäller:

- Innehållsmässiga samband
- Kvalitetskrav
- Om sambruk av primärdata omöjliggörs, effekter på
  - o uppgiftslämnarbördan
  - o produktionskostnaderna för statistiken

Två olika nivåer introduceras i direktiven, nämligen: (i) produktionstekniska samband på produktnivå och (ii) hur primära produkter kombineras till statistiksystem. Direktiven för utredningen är intagna som bilaga 1. Utredningen skall avrapporteras till verksledningen senast 1 september 1991.

I denna rapport diskuteras och illustreras produktionstekniska samband vid SCB, samt samband mellan olika statistikprodukter från användarnas synpunkt. Syftet är i första hand att ge underlag till 1990 års statistikutredning för en bedömning av vad som ska räknas som basstatistik, hur avgränsningen mellan SCBs uppdrags- och anslagsverksamhet ska göras samt vilken statistik som skulle kunna produceras av sektormyndigheter. Avsikten är dessutom att arbetet ska kunna tjäna som underlag internt inom SCB för eventuellt fortsatta studier av samordningsfrågor inklusive produktionstekniska samband.

SCB inriktar alltmera verksamheten mot arbete i sammanhållna statistikprogram (SP). Detta innebär ett fjärmande från en rent statistikgrensorienterad produktion och är en markering av användarorienteringen av arbetet. Det i sin tur kräver att primäruppgifter från olika undersökningar och produkter[1] samutnyttjas, såväl i produktionsskedet som vid analys, presentation och publicering av resultat. Samtidigt är det en allmän strävan att minimera uppgiftslämnarbördan vid all statistikproduktion. Också för detta ändamål utgör intensifierat samutnyttjande av primärdata ett viktigt instrument.

På 1960- och 1970-talet förekom mycket diskussioner om vad som gick under beteckningen "det statistiska systemet". Tanken var från vissa håll att bygga upp ett sammanhållet produktionssystem ur vilket samhällets samlade statistikbehov skulle kunna tillgodoses. Indata till ett sådant system antogs mer eller mindre automatiskt kunna hämtas direkt från stödsystem till den verksamhet statistiken i fråga avsågs täcka. Något sådant, totalintegrerat, system finns knappast i sinnevärlden, varken i Sverige eller internationellt, och torde heller inte vara i antågande. Däremot har utvecklingen entydigt gått mot en successiv integration av enskilda statistikprodukter till större enheter och system.

---

[1] Begreppet produkt används i denna rapport i vid bemärkelse. Det får stå för såväl produkter och delprodukter enligt SCBs ekonomisystem, som för den tidigare ofta förekommande termen statistikgren.

Under de senaste 10 - 15 åren har ett antal utredningar avseende statistikproduktionen vid SCB genomförts såväl internt som extern. Vidare har systematiska genomgångar (revisioner) av produktionssystem mm under senare år gjorts för ett antal områden (statistikförsörjningsprogram). En genomgång av området miljö finns dokumenterad i särskild rapport. Exempel på andra områden som granskats är ekonomisk politik och löner. Ett flertal enskilda produkter har också blivit föremål för systematiska genomgångar, t.ex. LBR (lantbruksregistret), UVAV (varutransporter på väg), HINK (inkomstfördelningsundersökningen), KPI (konsumentprisindex) och AKU (arbetskraftsundersökning). Under budgetåret 1990/91 har arbetet med systematiska genomlysningar av statistikprodukter påbörjats. Avsikten är att verkets samtliga reguljära statistikprodukter ska bli föremål för en produktionsteknisk genomlysning under en 5-årsperiod.

För närvarande pågår vidare innehållsmässiga översyner av informationsstrukturen för ett antal samhällsområden, t.ex. livsmedelssektorn, hälso- och sjukvården samt socialsektorn. Dessa översyner bedöms ha direkt betydelse också för den reguljära statistikproduktionen.

2. ARBETETS UPPLÄGGNING

Kontakter har under utredningens inledande skede tagits med såväl verksledningen som med sekretariatet för 1990 års statistikutredning för att prioritera arbetet tids- och innehållsmässigt.

En informell presentation av uppdraget gjordes för verksdirektionen den 30 maj i samband med ett VD-externat i Örebro. Vidare har kontakter tagits med resp. avdelningsledning samt med några funktionsansvariga för att diskutera den allmänna uppläggningen av studien och dokumentera tillgängligt material avseende samband mellan statistikprodukter. Ett utkast till studien presenterades vid GD-föredragning 11 juni då också samtliga avdelningschefer var närvarande. Föreliggande rapport bygger helt på de diskussioner som ägt rum inom verket.

Uppdraget har tolkats och studien begränsats på följande sätt: Huvudintresset är inriktat på de centrala produktionstekniska sambanden vid framtagning av SCB-statistik. Särskilt väsentligt är att kunna analysera hur primäruppgifter från externa register och system utnyttjas i produktionen, liksom hur primärdata samutnyttjas internt inom SCB. Effekter av att möjligheterna till samutnyttjande hypotetiskt skulle försvinna skall speciellt belysas. Likaså skall illustreras i vad mån det ur produktionsteknisk synpunkt är möjligt att bryta ut enskilda statistikprodukter och områden från SCB.

All statistik produceras självfallet för att användas. Användningen måste därför vara i fokus även när produktionen studeras. Inget eget utredningsarbete görs dock vad gäller statistikbehoven, utan i det följande har utgångspunkten varit att nuvarande presentations- och publiceringssträvanden speglar manifesterade användarkrav.

Det finns för visso mycket material som kan vara av relevans för en studie av samband i statistikproduktionen. Under 1970- och tidigt 1980-tal genomfördes ett antal studier som tog sikte på behov och möjligheter till fysisk integration av statistikproduktionen. Senare har tyngdpunkten alltmera inriktats mot logisk integration och former för användarsamverkan. I detta sammanhang har frågor ang. återanvändning av en gång insamlade uppgifter kommer alltmera i fokus.

Utredningsarbetet startade med en granskning av (i) produkt- och projektbeskrivningar 1990/91, (ii) Statistik 93 med bilagor, (iii) Datafångstutredningen 1989 inkl. bakgrundsmaterial, (iv) aktuella utredningar ang. statistikförsörjning inom olika samhällssektorer och (v) de två senaste årens interna kvalitetsundersökningar vid SCB. Vidare har material från den Holländska centralbyrån ang. uppbyggnaden av ett integrerat statistiksystem för främst sociodemografiska studier granskats. Den inledande svårigheten har närmast varit att begränsa uppdraget, och finna en meningsfull form för att beskriva och presentera faktiska samband inklusive dessas resp. styrka. I det hittillsvarande arbetet har de centrala/tunga sambanden och produkterna varit i focus, medan genomgången av SCBs samtliga produkter har fått ske mera skissartat.

Alla kvantifieringar i ekonomiska termer, utom rena utfallssiffror på produktnivå, har visat sig svåra att ta fram. Effekter av att t.ex. sambruk av primärdata ej längre skulle vara möjlig kräver kostnadsuppgifter för olika moment i statistikproduktionen. Sådana data är bara undantagsvis tillgängliga via SCBs reguljära ekonomiadministrativa system. Det är visserligen möjligt att dela upp produktionen i olika arbetsmoment som registreras separat i EA-systemet genom att utnyttja funktionen operationskod. Detta görs emellertid endast sporadiskt för närvarande, och i huvudsak när ett akut behov uppkommer.

Rapporten är upplagd på följande sätt. Först redovisas ett kort resonemang avseende olika sätt att beskriva och presentera samband i statistikproduktionen respektive från användningsperspektivet. Därefter görs ett försök till en mycket översiktlig beskrivning av SCBs statistikproduktion med hjälp av den introducerade terminologin. Mer detaljerad information för de olika produkterna redovisas i bilaga. Efter denna skissartade genomgång av den samlade produktionen redovisas mera detaljerade samband och produktionsberoenden för några centrala statistiksystem och modeller vid SCB. Till detta avsnitt har lagts en kort diskussion om användarkrav och manifesterade behov. Därefter tas några speciella, men centrala, frågor i anslutning till uppdraget upp, nämligen: kvalitets- och kostnadsaspekter i anslutning till integrerad statistikproduktion, vidareanvändning av mikromaterial samt SCBs samordningsfunktion. Behov av vidarebearbetning, och vilka krav detta ställer på primärdata diskuteras i anslutning till exemplet "storstadsutredningen". Därefter följer ett avsnitt som behandlar väntade effekter om sambruk av primärdata inte vore möjligt. Avslutningsvis ges några mera allmänt hållna kommentarer till de centrala frågeställningarna.

I direktiven talas om ett eventuellt behov av att genomföra en enkät till produktansvariga för att få fram sökta uppgifter. Kontakterna med produktansvariga har i huvudsak skett via respektive ämnesavdelnings metodfunktion. Enhets- och programchefer har sett och kommenterat rapporten i utkastform. Denna remissomgång har tillfört ytterligare substans till framför allt bilaga 4. Synpunkter och förslag till förbättringar har även erhållits på olika textavsnitt. Vidare har material från de produktansvarigas svar på såväl datafångstutredningen som på årets kvalitetsenkät direkt utnyttjats i föreliggande sambandsstudie.

Hela rapporten bör ses som ett diskussionsunderlag och en introducerande presentation av introducerade frågeställningar. Sambanden mellan produkter beskrivs på intet sätt uttömmande. I stället har valts att med hjälp av några (centrala) exempel illustrera resonemanget. I den mån mera detaljerad beskrivningar bedöms angelägna torde det vara möjligt att bygga vidare på nuvarande strukturmodell. Integrationen av produkter till sammanhållna program och system utgör här en naturlig plattform för fortsatta studier.

3. BESKRIVNING AV PRODUKTIONSSAMBAND

Produktionen av statistisk information vid SCB är indelad i produkter och program. Utvecklingen av statistikprogram skall ses som en inriktning mot alltmera användarorienterad verksamhet. Vidare görs en indelning från finansieringsformen mellan anslagsverksamhet och uppdragsverksamhet. De olika statistikprodukterna kan i princip klassificeras i två kategorier, nämligen: (i) primära produkter[2] och (ii) sammansatta produkter[3] (statistiksystem). Indelningen är något godtycklig eftersom ytterst få primära produkter är helt fristående från alla andra produkter men tjänar samtidigt ett syfte fortsättningsvis.

Från produktionssidan kan en trappa av verksamhetsnivåer för att tillfredställa användarönskemålen introduceras. Dessa kan samtidigt ses i relation till successivt stigande krav och ambitioner. På det nedersta trappsteget kan vi identifiera ett 150-tal primära statistikprodukter. Envar av dessa beskriver en mer eller mindre isolerad del av samhället (eller ett samhällsfenomen). Resultatredovisning sker traditionellt i form av Statistiska Meddelanden (SM) och "Blå Böcker". På nästa trappsteg finns temapublikationer och presentationsdatabaser där uppgifter från ett antal näraliggande produkter redovisas i samlad form. Steget ovanför (i ambitionshänseende) karakteriseras av sammanhållna beskrivningsmodeller över (en del av) samhället. Här är ambitionen inte enbart att i efterhand ställa samman resultat från olika produkter, utan behovet av samordning har även präglat datainsamling och bearbetning. Exempel på denna nivå utgör nationalräkenskaper, energibalanser och levnadsnivåundersökningen. Nästa trappsteg inkluderar analytiskt orienterade mått och modeller. Exempel här är nyckeltalsredovisningar, produktivitetsberäkningar och risktalskalkyler. Högst upp på trappan kan förklaringsmodeller (kausalt orienterade modeller) av olika slag placeras, dvs system som kan utnyttjas för att besvara frågor av typ "vad händer om". Ett exempel på denna nivå är fördelningsmodellprojektet. Resonemanget om en informationstrappa illustreras i nedanstående figur.

Allmänt sett kan konstateras att användarnas krav på den sökta statistiken långt ifrån alltid uppfylls på det lägsta trappsteget.

---

[2] Detta begrepp syftar på statistisk undersökning vars resultat redovisas fristående, t.ex. i form av ett statistiskt meddelande (SM).

[3] Som bygger på att data från flera (primära) produkter kombineras för statistisk beskrivning/analys av ett samhällsområde eller fenomen.

INFORMATIONSBEHOVSTRAPPAN

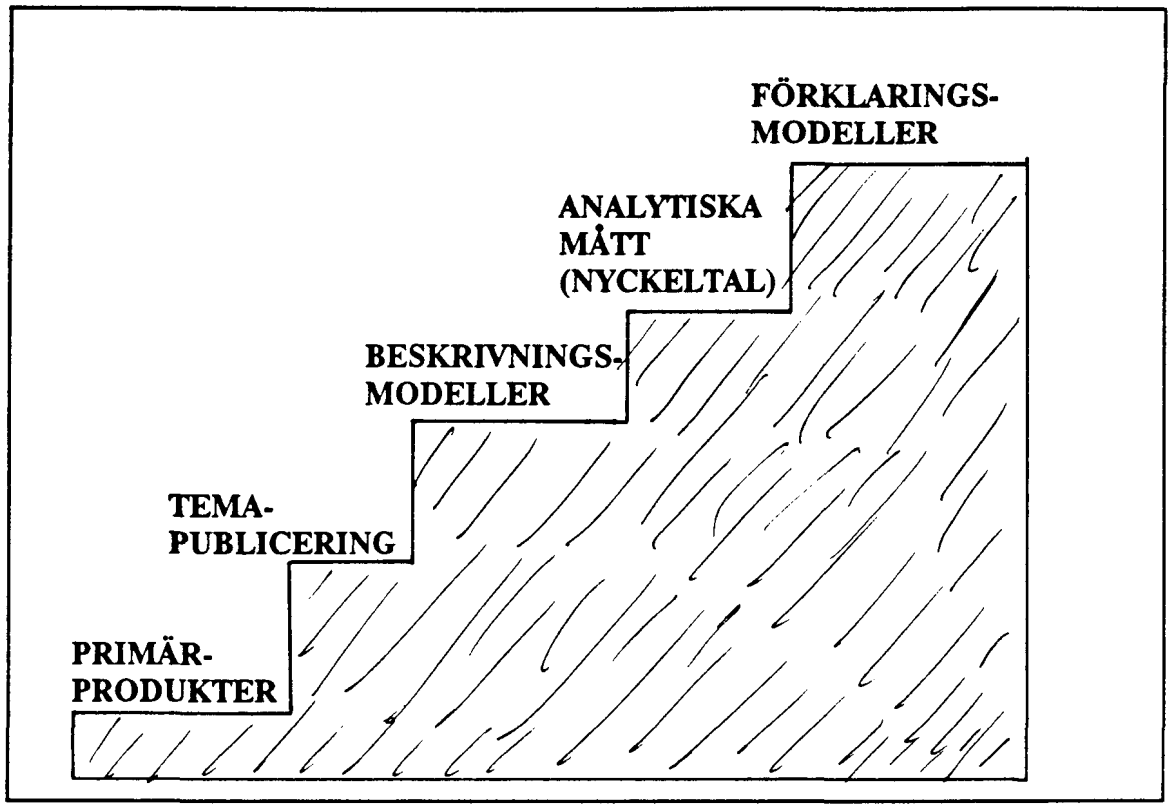

Det fortsatta resonemanget baseras i stor utsträckning på begreppet system/modell/-analysverktyg. Detta används i utredningens direktiv och stämmer väl med det ovan introducerade begreppet sammansatt produkt (statistiksystem). Här används detta för statistik som hämtar information från flera olika primära produkter och som direkt utvecklats för att kunna beskriva och/eller analysera en samhällssektor eller aktuella frågeställningar. Distinktionen mellan primära produkter och statistiksystem är långt ifrån självklar, men bedöms ändå väsentlig för det fortsatta resonemanget om samband och beroenden.

I denna promemoria koncentreras diskussionen på de mest väsentliga sambanden och produktionsberoendena. Det har inte bedömts meningsfullt att försöka täcka alla samband eller i övrigt sträva efter fullständighet. I stället har valts att illustrera resonemanget med några konkreta exempel. Därmed är inte alls sagt att produkter som ej nämns särskilt skall ses som fristående eller isolerade från all övrig produktion.

I det följande diskuteras samband i tre olika steg av statistikprocessen, nämligen för: (i) indatasystem, (ii) bearbetningsskedet och (iii) presentation/publicering av resultat. I skissen nedan listas några punkter/aspekter som bedöms särskilt väsentliga att beakta i den fortsatta diskussionen om produktionssamband.

INDATASIDAN	BEARBETNING	PUBLICERING
o Externa register o SCB-register o Enhetlig intervjuarkår o Samordnade undersökningar o Urvalssamordning o Begreppssamordning och klassificeringssystem o Produktionsstöd	o Kombination av data till integrerade produkter o Komb. av data för skattning o Komb. av data för kontroll/ validering o Återanvändning av data	o Gemensamma publikationer o Databaser o Integrerade beskr. /analysmodeller o Distribution av halvfabrikat

Till denna uppställning kan också läggas lagring, dokumentation och liknande aktiviteter för att underlätta återanvändning av primäruppgifter.

Indata

Indata för SCBs statistik fångas i huvudsak via följande metoder:

i) Intervjuer (telefon eller besök)
ii) (post)-enkäter
iii) fältobservationer (mätningar)
iv) sekundärbearbetning av blanketter o.dyl. administrativt material
v) utnyttjande av data från externa register
vi) vidarebearbetning av vid SCB tidigare insamlade uppgifter
vii) vidarebearbetning av extern statistik

Ofta kombineras flera olika metoder i en och samma undersökning eller produkt. Exempelvis är det vanligt att i första hand utnyttja postenkät för datainsamling och för (ett urval) icke svarande följa upp med telefonintervju.

Samband och **samordning med uppgiftslämnare** regleras via flera olika instrument/kanaler. Några frågor är författningsreglerade (SCBs instruktion, SFS 1978:620 om samråd, SFS 1982:668 om uppgiftsinsamling, SCBs egen författningssamling mm). I andra fall finns avtal som reglerar innehåll och form för leverans av data till SCB från bl.a. administrativa register (som förs vid RFV, RSV AMS m.fl. myndigheter och intresseorganisationer som t.ex. arbetsmarknadens parter).

Ett viktigt mål i datainsamlingsskedet är att **minimera uppgiftslämnararbetet.** Återanvändning av redan insamlade data är det mest naturliga angreppssättet. Undersökningssamordning (t.ex. i form av samlad datafångst för flera produkter) samt urvalssamordning (där SAMU är det hittills mest utvecklade exemplet) utgör också viktiga instrument i detta sammanhang. Tilläggsfrågor i AKU och andra centrala undersökningar utgör ett annat exempel (utnyttjas t.ex. i samband med elevuppföljningar). Dessutom sammanförs viss uppgiftsinsamling till s.k. omnibusar. Denna form av positiv urvalssamordning minskar inte i sig behovet av uppgiftsinsamling, men genom koncentration till ett begränsat antal respondenter minskar

behovet av kontakttillfällen. På så vis kan arbetet för såväl undersökare som respondenter rationaliseras. Samtidigt erbjuder en sådan uppläggning ökade analysmöjligheter. Uppgiftslämnarnas belastning reduceras också genom successiv anpassning av datainsamlingen till externa administrativa system. En löpande dialog upprätthålls mellan SCB och centrala uppgiftslämnare i syfte att få till stånd en också för statistikinsamlingen rationell utformning av administrativa system.

En stor del av de primärdata som samlas in registreras i **datorbaserade SCB-register**. Två nivåer av interna SCB-register kan definieras, nämligen (i) enkla och (ii) kombinerade. I de enkla registren förs i huvudsak uppgifter direkt från externa uppgiftslämnare (t.ex. RTB) eller data från en undersökning. De kombinerade kan ses som resultat av att uppgifter sammanförts från flera enkla SCB-register (tex. register över inkomst och förmögenhet, IoF). Någon knivskarp gräns går knappast att dra mellan dessa två kategorier. Distinktionen har främst införts för att kunna illustrera centrala interna produktionssamband.

För att genomföra en statistisk undersökning krävs, oberoende av om den är baserad på primärdatainsamling eller bearbetning av redan tillgängliga data (sekundäruppgifter):

- Definitioner, klassificeringssystem, ram och en selektions-/urvalsprincip för observationsenheter,

- Definitioner och principer för registrering av mätvariabler,

- Principer för sammanställning av mätvärden till statistik.

Standardarbete och statistisk metodik kommer direkt in i detta sammanhang. Situationen kan illustreras med följande **"enkla"** exempel:

Statistik på genomsnittlig per capita-inkomst för olika hushållskategorier efterfrågas. För att kunna besvara frågeställningen krävs bl.a.

- Definition av observationsenheten hushåll och klassificering av olika hushållskategorier (ledning för detta arbete kan fås i MIS 1988:3 "Familj och hushåll, civilstånd och samboende. Riktlinjer för terminologi, definitioner och kvalitetsredovisning"). För att kunna klassificera/gruppera valda hushåll i önskade kategorier krävs som regel data för en eller flera hjälpvariabler (t.ex. antalet hushållsmedlemmar, åldersstruktur, socioekonomisk indelning etc). Vidare krävs en ram från vilken observationsenheter kan genereras (alla eller i form av ett urval). Ramen utgörs ofta av något av de ovan nämnda centrala registren. I vårt exempel skulle taxeringsregistret och/eller registret över kontrolluppgifter kunna utgöra ram på individnivå.

- Definition av begreppet hushållsinkomst. Ett stort antal olika inkomstbegrepp finns att välja mellan. Det gäller att dels definiera vilka inkomster som skall inkluderas, dels hur dessa skall värderas i fall då olika måttenheter föreligger. En tänkbar princip skulle kunna vara att utgå från nationalräkenskapernas inkomstbegrepp och endast acceptera avvikelse om särskilda skäl föreligger. Visst stöd i den långt ifrån triviala uppgiften att precisera ett adekvat inkomstbegrepp kan fås i t.ex.

Wahlström (1982).

- Principerna för registrering av inkomstvärden blir beroende av valet av källa för datafångst och selektions/urvalsprincipen som i sin tur kommer att bero på vilka möjliga alternativ som står till buds.

- För beräkning av per capita-inkomst krävs också bl.a. uppgift om antalet medlemmar per hushåll. Om insamlade data baseras på ett urval observationer krävs vidare vid beräkning av genomsnitt att ett vägningsförfarande som tar hänsyn till urvalsdesignen utnyttjas. För skattning av sökta karakteristikor, t.ex. medeltal, krävs slutligen att adekvat statistisk metodik tillämpas.

För att kunna **kombinera uppgifter** från olika källor respektive för att kunna jämföra resultat mellan olika undersökningar krävs vidare enhetlighet i ovanstående hänseenden från undersökning till undersökning. Om exakt matchning (på hushålls/individnivå) eftersträvas är kraven på att kunna entydigt identifiera enskilda objekt mycket stora. Om det däremot bedöms tillfyllest att länka samman och jämföra data på aggregerad nivå, t.ex. för olika hushållskategorier är kraven på konsistens i definitioner och enhetlighet i metodik avgörande för om jämförelser med rimlig kvalitet ska kunna erhållas.

Kraven på enhetlighet utgör ett av de centrala motiven för att arbeta med standarder och systematisk begreppsbildning i statistiken, såväl inom verket som på nationell och internationell nivå. Även mycket av metodarbetet för att bl.a. rationalisera och effektivisera mätinstrument kan åberopas som stödfunktioner i detta sammanhang, liksom utbildningsinsatser för att stärka kompetensen bland såväl intervjuarkåren som hos produktionsstatistiker. Enhetlighet i produktionssystemen vad avser allmän surveyteknik, intervjuarbete och databeredning förtjänar också nämnas i detta sammanhang.

Bearbetningsskedet

I **bearbetningsskedet** tar sig sambanden mellan olika statistikprodukter flera olika uttryck. Vid arbete med sammansatta produkter (statistiksystem) ingår olika primära produkter direkt för beskrivningsmodellen i fråga (NR är ett naturligt exempel därpå). I andra sammanhang används olika primära data främst för att erhålla/förbättra skattningar (kvotskattningar, syntetiska skattningar, standardisering, tabellbalansering tex i form av raking-teknik, etc)[4]. För det tredje bör observeras att uppgifter från andra produkter ofta används för att kontrollera rimligheten av erhållna resultat eller för att särskilt analysera uppkomna restposter (residualer)[5]. Denna form av konsistenstestning synes bli alltmera väsentlig att utföra, bl.a. till följd av att olika statistikuppgifter används mer och mer integrerat.

---

[4] Dessa och liknande tekniker bygger på att hjälpinformation t.ex. i form av någon samvarierande variabel utnyttjas för att förbättra skattningarnas precision och/eller öka relevansen i redovisade mått.

[5] Residualer uppkommer då t.ex. samma storhet skattas från två eller flera material/-undersökningar. Exempel på detta utgör beräkningar i nationalräkenskapssystemet där olika aggregat i princip ska kunna härledas från användnings-, produktions- och inkomstsidan.

För att konsistenstestning ska kunna utföras krävs samtidigt enhetlighet mellan material vad avser begrepp, ramar, klassificeringar och mätenheter, se ovan. Förekomsten av numeriska skillnader i resultat mellan olika undersökningar aktualiseras från tid till annan. I den mån dessa inte beror på medvetna olikheter i undersökningarnas syfte och genomförande (t.ex. definition av målvariabler, tidsperioder, observationsenheter etc) är det angeläget att minimera diskrepanserna. Det är i detta sammanhang viktigt att kunna skilja mellan avvikelser orsakade av slumpmässiga effekter från avvikelser av annan karaktär. Även om medvetna olikheter föreligger mellan undersökningar är det viktigt för statistikproducenten att kunna förklara vad eventuella skillnader i redovisade resultat beror på, och vad som för respektive användning synes mest relevant.

För att möjliggöra effektiv återanvändning av data ställs också krav på rutiner för arkivering och dokumentation av insamlade material.

Presentation och publicering

För att tillfredställa olika användares behov och underlätta i skilda **användningssituationer** görs statistiken tillgänglig i alltmera samlad/integrerad form. Detta innebär en strävan att komma allt högre på informationstrappan. En första nivå av samordning mellan produkter utgör arbetet med temapublikationer. Som ett andra steg mot stärkt integration kan nämnas strävanden att erbjuda olika material i gemensamma presentationsdatabaser[6] för utnyttjande mer eller mindre direkt av användarna. Ett ytterligare steg mot integration utgör utvecklingen av analysverktyg och modeller där samband och samordning också tar sig uttryck i att data tas fram samlat.

För att stärka kontakten med tyngre användare av statistiken har på SCBs eget initiativ, eller som följd av externa åtgärder, ett nätverk av användargrupper byggts upp. Dessa grupper har olika roller, tyngd och form. I vissa fall fungerar grupperna som direkt beslutande organ medan de i andra fall mera har rollen av rådgivare eller förslagsställare. Arbete på att utveckla och stärka nätet av användargrupper pågår på flera olika håll.

Sammantaget leder ovanstående resonemang till att en integrerad beskrivningsmodell för produktvisa samband i produktion och användning av statistiska uppgifter kan göras efter följande indelningsgrunder:

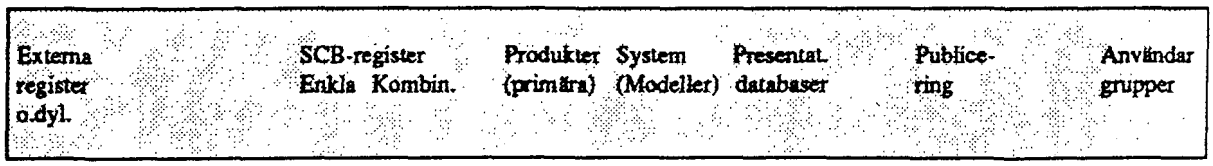

I en skiss av detta slag är det möjligt att markera de centrala sambanden. Varje produkt kan

[6] Databastekniken kan också utgöra ett effektivt instrument i samband med återanvändning av uppgifter.

läggas in som en rad i den tänkta tablån. För respektive produkt anges därvid vilka enkla och kombinerade register som utnyttjas (för att definiera observationsenheter såväl som för att ta fram variabelvärden). Vidare kan anges vilka andra primära produkter som utnyttjas, respektive till vilka sammansatta produkter och system som produkten (variabler därur) levereras. Dessutom finns utrymme för att ange databaser och temapublikationer med uppgifter från produkten i fråga. Slutligen kan anges förekomsten av eventuella användargrupper eller motsvarande som påverkar utformning och innehåll för statistiken. Resonemanget i nästa kapitel, samt i bilaga 4 och 6 har tagit intryck av ovanstående strukturskiss.

Vissa uppgifter om **kvaliteten** i främst primära produkter kan hämtas ur verkets två senaste kvalitetsundersökningar. Det är möjligt att ur detta material räkna fram ett kvalitetsindex år 1990 för respektive produkt. Som komplement till ett sådant rent lägesindex kan också ett index för utvecklingen under 1990/91 läggas. En enkel sammanställning av kvalitetsuppgifterna efter dessa riktlinjer har gjorts. För varje realistisk bedömning av en produkts kvalitet (ur användarnas synpunkt) krävs granskning av begrepp och definitioner, insamlingsmetoder, bearbetningstekniker, etc. Kvalitetsbedömningen för sammansatta produkter måste ses som en funktion av dels de ingående materialens interna kvalitet, dels dessa materials inbördes jämförbarhet, dels kvaliteten vad avser den utnyttjade beskrivnings/analysmodellen.

För en bedömning av kvaliteten i en eventuell framtid utan möjlighet till samutnyttjande av primäruppgifter, som också nämnts i direktiven, torde krävas ytterligare studier utöver de enkla sammanställningar som nu finns tillgängliga.

4. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV SCBs STATISTIKPRODUKTER

I detta avsnitt ges en översiktlig beskrivning av SCBs statistikprodukter och den produktionsprocess som statistiken emanerar ur. Redovisningen bygger i stora delar på uppgifter ur Produkt- och Projektbeskrivningar 1990/91. Inledningsvis kan konstateras att principerna för indelning av verksamheten i produkter skiljer sig mellan olika områden. För några samhällsområden används fortfarande en relativt detaljerad (traditionell) indelning i mycket små och homogena delar, medan för andra områden successiva sammanslagningar har gjorts till större och ur användarnas perspektiv mera sägande block.

Centrala externa register och andra datakällor

Uppgifter för SCBs statistikproduktion erhålls regelmässigt från ett stort antal externa (administrativa) källor. Statliga myndigheter, kommuner, landsting, skilda organisationer och enskilda företag ingår bland uppgiftslämnarna. Som nämnts ovan finns i normalfallet en författning eller ett avtal som reglerar detta datautbyte. Traditionellt har uppgifter erhållits på pappersmedium, t.ex. via blanketter eller datalistor.

I takt med att allt fler organ byggt upp egna flexibla datasystem har en allt större andel av primäruppgifterna kunnat fångas direkt på ADB-läsbart medium. Tidigare kom detta material som regel på magnetband till SCB. Disketter har successivt blivit allt mera betydelsefulla som databärare. En del material erhålls numera också direkt via elektronisk datoröverföring (EDI). Denna senare kanal torde i framtiden komma att bli allt mera betydelsefull för indata till SCB.

Det sker nu en snabb utveckling mot att erhålla primärdata på ADB-läsbart medium och bort från blanketter som kräver manuell överföring av enskilda uppgifter. Fortfarande spelar dock blanketter en stor roll som bärare av primärdata även från administrativa system.

Ett 10-tal externa register är helt centrala för att produktionen vid SCB över huvud taget ska kunna fungera. Bland sådana källor som spelar en dominerande roll kan noteras: RSV-register (taxeringsmaterial, kontrolluppgifter, fastighetstaxering, befolkningsregister, etc), RFV-register (pensioner, sjukpenning, etc), material från Kommundata och tullverkets utrikeshandelssystem. Dessa och ytterligare några register i samma kategori listas i bilaga 2.

Av många externa register tas en arbetskopia för vidareutnyttjande vid SCB. Detta i sin tur leder till behov av att skapa system för löpande ajourföring av uppgifter. I många fall krävs också att externa register granskas särskilt och kompletteras innan de kan användas i ett ramförfarande eller för statistikproduktion vid SCB. I sådana fall kombineras ofta primäruppgifter från såväl externa källor som data från SCB till vidarförädlade (kombinerade) register.

För statistikproduktionen strategiska SCB-register

I stort sett alla produkter vid SCB generar ett statistikregister som resultat av produktionen. Detta kan utgöra utgångspunkt för vidarebearbetningar och analyser av betydelse för användarna, liksom utnyttjas direkt av andra produkter. I de fall ett sådant register endast innehåll uppgifter från en och samma produkt betraktas det i fortsättningen som ett enkelt

register. I de fall data från flera olika undersökningar kombineras och då SCB-uppgifter kombineras med externa data använder vi beteckningen kombinerade register. Denna senare kategori av register ökar successivt i betydelse.

Ett antal centrala register vid SCB är helt grundläggande för att kunna producera överenskommen statistik till rimliga kostnader och med acceptabel kvalitet. Till de interna registren i denna kategori hör bl.a. FoB (Folk- och bostadsräkningar), RTB (Rikets totala befolkning), IoF (totalräknad inkomststatistik), FTR (fastighetstaxeringsregister), LBR (lantbruksregister), ÅRSYS (årlig regional sysselsättningsstatistik), UR (Utbildningsregister) och CFAR (Centrala företags- och arbetsställeregistret). En lista på några centrala SCB-register är intagen i bilaga 2.

Inom den ekonomiska statistiken har arbetet med samutnyttjande och integration kommit relativt långt. För att uppnå högsta möjliga kvalitet i statistiken och för att samtidigt begränsa uppgiftslämnarbördan har SAMU (System för Samordnad Urvalsdragning) byggts upp. Detta arbete som startade för ett 20-tal år sedan syftar till att effektivisera företagens uppgiftslämnande och rationalisera statistikproduktionen vid SCB. SAMU möjliggör dels negativ urvalssamordning för att sprida uppgiftslämnandet bland främst de mindre företagen, dels positiv urvalssamordning för att effektivisera produktion och ge möjlighet till analys och jämförelser mellan olika undersökningar. SAMU-systemet används nu för samordnad urvalsdragning till ett 20-tal urvalsundersökningar på F- och AM-avdelningarna. Statistikregistret som i huvudsak baseras på CFAR utgör ram för SAMU-urvalen. En stor del av den centrala ekonomiska statistiken utnyttjar på så vis CFAR.

Samordning av den ekonomiska statistiken sker inom projektet SAMFI. Dess syfte är att skapa en täcknings- och innehållsmässigt väl samordnad ekonomisk statistik. SAMFI är nu uppdelat på tre delprojekt, nämligen: (i) S-ramen som syftar till att utveckla en årgångsrelaterad statistikram, (ii) Täckning och kvalitet som syftar till att dels förbättra kvaliteten i finansräkenskaperna, dels bygga upp ett system med kvalitetskontroller (valideringar) för olika statistikprodukter, och (iii) SAMFI-ADMI som syftar till att förbättra täckning och tillförlitlighet i central företagsstatistik genom utnyttjande av kompletterande administrativa data samt begränsa uppgiftslämnarbördan genom att ersätta direktobservationer med bl.a. modellbaserade skattningar.

Inom individstatistiken spelar bl.a. RTB, IoF och UR en stor roll för den produktionsmässiga och innehållsmässiga samordningen. Så långt som möjligt hämtas information från dessa register för att minska såväl produktionskostnaderna som allmänhetens uppgiftslämnarbörda. Innehållsmässigt utgör detta också en garanti för konsistens och jämförbarhet i statistiken. För statistik som kräver direktinsamling från allmänheten används RTB som gemensam urvalsram. Speciella program för att dra effektiva urval har utvecklats för detta ändamål. RTB gör det möjligt att samordna urvalen för att minska uppgiftslämnarbördan och/eller öka analysmöjligheterna. Något enhetligt system liknande SAMU finns ej på individsidan, men negativa urvalssamordning tillämpas inom och mellan de mera "komplexa" undersökningarna som ULF (undersökning om levnadsförhållanden) och HUT (hushållens utgifter). Positiv urvalssamordning har hittills främst utnyttjats för att förbättra analysmöjligheterna inom en och samma undersökning, t.ex. i form av en panelansats där samma person medverkar vid flera tillfällen. Denna teknik tillämpas för såväl AKU (arbetskraftundersökning) och HINK (hushållens inkomster). Försök med positiv urvalssamordning mellan HINK och HUT ska genomföras

under budgetåret 1991/92.

Temaorienterad och samordnad presentation/publicering av statistik

Producerad statistik publiceras regelmässigt i tryckt form. Följande publikationsstatistik illustrerar något bredden på det utbud som erbjuds från SCB:

- Månads-SM	omkring 20 titlar
- Kvartals-SM	omkring 30 titlar
- Års-SM och "Blå" Böcker	omkring 225 per år
- Årsböcker och temapublikationer	omkring 40 per år.

Korttidsstatistiken redovisas främst i form av månads- och kvartals-SM. För ett antal produkter presenteras såväl preliminära som definitiva uppgifter. För delar av den centrala ekonomiska statistiken redovisas dels korttidsstatistik, dels aggregeringar på årsbasis. Detta senare kräver särskilda anpassningar för att erhålla över tiden konsistenta skattningar (att t.ex. summan av årets fyra kvartalsuppgifter adderar till årsuppgiften när det rör sig om flödesvariabler och genomsnitt vid stockvariabler).

En stor del av korttidsstatistiken redovisas samlat i Allmän Månadsstatistik, och den traditionellt dominerande publikationen för samlade årssiffror är Statistisk Årsbok.

Samordnad publicering återfinns främst i gruppen årsböcker och temapublikationer enligt ovanstående uppräkning. Några aktuella exempel på sådana publikationer, som direkt illustrerar kombination av data från flera källor och produkter såväl som kommenterande text, finns listade i bilaga 3. Samordningen i publiceringsledet tar formen av antingen relativt omfattande och detaljerade beskrivningar av ett område (årsböcker) eller mera översiktsbetonade publikationer (fickböcker, miniårsböcker). Serien Levnadsförhållanden utgör ett tydligt exempel på vad som avses med begreppet temaorientering. Sedan mitten av 1970-talet har drygt 60 volymer publicerats i denna serie. Dessa har antingen formen av komponentrapporter som belyser en speciell aspekt på välfärd och levnadsförhållanden (sysselsättning, trygghet, utbildning, etc.) eller ger en samlad och integrerad redovisning av olika välfärdskomponenter (t.ex. Perspektiv på välfärden). Publikationer från jämställdhetsfunktionen utgör exempel på en annan inriktning av samordningen. I detta fall rör det sig om samutnyttjande av data tvärs över programmen och där särskild hänsyn tas till särredovisning för män respektive kvinnor.

En del publikationer innehåller som komplement till rent beskrivande uppgifter också mera analytiskt orienterade sammanställningar t.ex. i form av (kommunala) nyckeltal, riskuppskattningar och produktivitetsmått. En utveckling mot att ta fram och presentera nyckeltal, indikatorer och standardkostnader av olika slag kan märkas. Efterfrågan för denna typ av analytiskt orienterade mått stiger i takt med ökande behov av metoder för resursfördelning, uppföljning och utvärdering.

Utöver de ovan listade serierna utges också årligen några 10-tal mera specialinriktade publikationer, t.ex. i form av bakgrundsfakta, promemorior och tekniska rapporter. Mera

renodlat metodorienterade studier utges i serien R & D Report (indelad i statistisk metodik respektive ADB-metoder).

Som komplement till tryckta publikationer finns också en del statistiskt material tillgängligt i form av råtabeller och speciella sammanställningar som vid behov kan utlämnas till intresserade användare.

Utveckling av databassystem utgör ett viktigt komplement till spridning av resultat på pappersmedium. För vissa material har tillgång via databas numera blivit den främsta distributionskanalen. Utvecklingen går entydigt mot en allt viktigare roll för de statistiska databaserna. Som exempel planerar F-avdelningen att skära ner på den reguljära spridningen i publikationer och alltmera utnyttja databasteknik. Redan nu utgör databasdistribution den viktigaste kanalen för detaljerad befolkningsstatistik från FoB.

Material finns i presentationsdatabaser för ungefär två tredjedelar av de genomgångna produkterna. Utöver de två stora generella baserna TSDB (tidsseriedatabasen) och RSDB (regionalstatistisk databas) som innehåller material från ett mycket stort antal områden och produkter finns också ett antal mera skräddarsydda (sektor-)databaser t.ex. ekonomisk snabbstatistik, SCB-Visionen, SSDB (sociala sektorns databas), DSDB (delområdesdatabasen) och REK-paketen.

Användarna kan komma åt uppgifter ur databaserna på flera olika sätt:

i) Direktingång via användarens egen terminal eller PC,

ii) Beställning av uttag i form av SCB-uppdrag,

iii) Postdistribution direkt till prenumeranternas dataskärmar,

iv) Filöverföring av material direkt till användarens egna system (downloading)

Framtagning av specifika uppgifter direkt ur baserna kan antingen ske genom att bläddra bland fasta bilder (ekonomiska snabbfakta, SCB-Vision), eller genom att i interaktion med systemet skräddarsy ett uttag (RSDB, TSDB). Den ekonomiska snabbstatistiken distribueras nu till omkring 5000 prenumeranter. Distribution av "halvfabrikat" i form av downloading till användarens eget datorsystem har blivit alltmera efterfrågad i takt med utvecklingen av standardprogramvara för PC. Även detta ställer särskilda krav på samordning och dokumentation av tillgängliga statistiska material. Ett aktuellt exempel på utvecklingsarbete vid SCB för att underlätta användarnas tillgång till statistik ur de statistiska databaserna utgör PC-AXIS som bl.a. spelar en central roll för FoB-90. Uppgifter ur databaserna levereras numera reguljärt i form av diskettuttag. Även data på CD-ROM har försöksvis prövats.

Gränssnittet mellan databaserna och mera reguljära register är något flytande. Fler och fler register läggs upp på ett sådant sätt att flexibla uttag av aggregerad information möjliggörs. För närvarande tjänar åtminstone ett 10-tal register som underlag för frekventa uttag av skräddarsydd aggregerad statistik på uppdragsbasis. Några register används också för uttag av mikromaterial, då så erfordras efter prövning enligt datalagen (tex dödsorsaksregister).

Nyckeldata om statistikprodukter

Totalt 213 produkter/delprodukter har listats i bilaga 4. Dessa utgör så gott som hela uppsättningen av reguljära statistikprodukter vid SCB och svarar för den helt dominerande delen av SCBs omslutning, drygt 422 Mkr. Utöver några nyckeltal om produkten i fråga anges för respektive produkt förekommande indatakällor (uppgiftskällor). Detta inkluderar även eventuella data från andra produkter. Endast förekomsten av samband mellan produkter anges, inte styrkan i sambanden. I den mån uppgifter från produkten används direkt i temapublikationer och centrala databaser anges även detta.

80 procent av produkterna är i huvudsak anslagsfinansierade, medan 11 procent av de som medtagits tillhör uppdragsprogrammet. Övriga produkter har klassificerats inom gruppen blandad finansiering. Storleksgruppering efter total omslutning ger vid handen att 16 procent av de för vilka belopp föreligger uppgick till minst 3 mkr. enligt bokslutet för 1990/91, medan 17 föll i gruppen under 0,3 Mkr.

Fördelningen på olika produktkategorier framgår av tabell 1 nedan. Kategori har därvid definierats enligt resonemanget i föregående avsnitt. Grupperingen är endimensionell i den meningen att endast en kategori angetts för respektive produkt. I den mån flera kategorier skulle kunna väljas har valet fallit på den som bäst stämmer överens med produktionens huvudsyfte enligt produktbeskrivningen.

Tabell 1: Fördelning av produkter/delprodukter på kategori

Kategori	Antal
Primärprodukt	154
System/modell	18
Register	17
Presentationsdatabas	5
Temapublikation	19
Totalt antal studerade produkter:	213

Antalsmässigt dominerar helt vad som här benämns primära produkter. Även vid en bedömning från resurssidan blir ordningen samma. Dominansen för kategorin primärprodukter minskar dock något. De primära produkterna utgör i sig en mycket heterogen grupp. Här finns allt ifrån små välavgränsade undersökningar till statistik över komplexa fenomen och företeelser som bygger på samutnyttjande av ett flertal externa och interna register i många fall kombinerad med egen primärdatainsamling.

Några siffror om olika indatakällor har sammanställts i Tabell 2[7]

Tabell 2: Indatakällor för SCBs produkter

Indatakälla	Antal produkter	
	Ramförfarande	Uppgifter
Externa register	46	63
därav:		
- RSV		
- Befolkning		
- Kommundata		
SCB-register	94	36
därav:		
- RTB	14	
- FoB		3
- Utb.register	9	
- CFAR	26	
- KU-register	3	
- IoF		8
- LBR	9	
- Årsys	4	
Postenkät		93
Intervju		22
Mätning		3
Blankettmaterial		15
Extern statistik		11
Andra (G[8] mm)		22

Av tabell 2 framgår att de externa registren spelar en väsentlig roll såväl för ramförfarandet som i fråga om uppgiftsinsamling för valda objekt. Nästan 30 procent av produkterna baserar datafångsten helt eller delvis på uppgifter ur externa register. Postenkät används som en metod i mer än 40 procent av produkterna, medan intervju (telefon eller besök) förekommer i drygt 10 procent (till detta kommer ytterligare undersökningar som använder intervjuteknik vid bortfallsuppföljning). Intervju används i huvudsak för enskilda undersökningar/produkter. Endast undantagsvis utnyttjas intervjuer i samordnade undersökningar (t.ex. av omnibuskaraktär).

I bilaga 4 har också särskilt markerats användning av datakällor för kontroll/validering. Denna

[7] I den mån flera olika indatakällor förekommer för en produkt i bilaga 4 har samtliga räknats.

[8] Regionala grupperingar enligt Rikets Indelningar.

kolumn är långt ifrån komplett och bör närmast ses som en exemplifiering av att registermaterial används även för detta ändamål. När det gäller utnyttjande av (variabler från) produkten i andra produkter och system framgår att de tidigare nämnda modellerna (NR, FiR, etc) dominerar helt. Samtidigt kan konstateras att också en mängd mer begränsade produktionssystem kan definieras.

Mätenheten i tabell 1 och 2 är produkt/delprodukt. Om vi i stället tittat på t.ex. totala resurser eller antal objekt hade resultatet blivit något annorlunda. I datafångstutredningen har gjorts sammanställningar av även detta senare slag. Av sammanställningen i bilaga 4 framgår även att för ungefär 35 procent av primärprodukterna används uppgifter i andra (sammansatta) produkter. De dominerande i denna kategori listas i bilaga 5. I nästa avsnitt ges mera preciserad information avseende några system. Ett försök görs även att ange styrkan för sambanden i något enstaka exempel.

I datafångstutredningen har en hel del material samlats in som ytterligare kan illustrera situationen vad avser indata. Bland annat framgår att betydelsen av register (särskilt externa register) blir ännu större om antalet objekt från vilka uppgifter samlas in används som bas i stället för antalet produkter. Allra störst dominans för datakällan externa register erhålls då uppgifter (antalet observationer multipliceat med antalet mätvariabler) utgör fördelningsnyckel.

Tabell 3: Andel objekt per datafångstmetod (Källa: datafångstutredningen 1989)

Metod	Andel objekt (%)
Externa Register	71,6
SCB-register	25,7
Postenkät	1,6
Intervju	0,5
Annat	0,6

Vidare framgår av datafångstutredningen bl.a. att totala antalet uppgiftslämnare (ej objekt) uppgår till drygt en halv miljon på årsbasis. Av dessa är drygt 40 procent enskilda personer, 54 procent företag, och resten omfattar bl.a. myndigheter (2%) och organisationer (3%)

5. NÅGRA CENTRALA SYSTEM OCH MODELLER

Nedan sammanfattas vissa basfakta för några utvalda system/modeller. Dessa har plockats från listan i bilaga 5. Syftet här är främst att illustrera spridningen mellan avdelningar och olika typer av system, ej att sträva efter fullständighet. Det förtjänar påpekas att några av modellerna bygger på internationella överenskommelser och harmoniseringar via nordiskt samarbete och samarbete inom FN, OECD eller EG.

Varje nedbrytning och endimensionell gruppering av statistiken blir i en viss mening godtycklig och rent av motsägelsefull eftersom produkterna hänger samman såväl ur användningssynpunkt som produktionsmässigt. I den följande genomgången av centrala system och modeller har vi av praktiska skäl valt att göra en uppdelning i stort sett enligt SCBs organisation. Några ytterligare preciseringar och detaljer i enlighet med uppdraget framgår av bilaga 5 och 6.

Arbetsmarknadsstatistik

Arbete på att utveckla ett dataförsörjningssystem för arbetsmarknaden pågår. I ett sådant system spelar uppgifter om sysselsättning och löner den centrala rollen. Ett stort antal produkter innehåller sysselsättningsvaribaler från såväl individ- som företagssidan. Även löner och andra inkomstuppgifter förekommer i ett flertal produkter.

Samordning mellan producenter och användare av arbetsmarknadsstatistik sker bl.a. inom ramen för referensgruppen EFAM.

Årlig regional sysselsättningsstatistik (ÅRSYS)

ÅRSYS har utkommit med fem årgångar (1985 - 1989). Den är en registerbaserad statistik, där information från ett flertal administrativa register används för att ta fram en totalräknad sysselsättningsstatistik. En central uppgift i ÅRSYS är att bestämma om en person är sysselsatt eller ej. En andra uppgift är att fördela de sysselsatta på huvudsakligt arbetsställe.

Förutom användningen av ÅRSYS i produktion av årlig regionalt fördelad sysselsättningsstatistik används registret också som underlag för ett antal andra statistikprodukter. ÅRSYS utgör ett viktigt underlag för såväl AKU som för ajourföring inom den ekonomiska statistiken. Paketet SYSSPAK bygger också helt på informationen i ÅRSYS.

Areell statistik

Jordbruksstatistik

I jordbrukssektorns centrala statistiksystem ingår närmare 10-talet produkter och undersökningar enligt skissen i bilaga 6. Lantbruksregistret utgör det centrala samordningsinstrumentet för dessa olika undersökningar.

Jordbruksstatistiken används av fackmyndigheter (Jordbruksverket, Livsmedels-ekonomiska Samarbetsnämnden, Lantbruksuniversitetet, Länsstyrelserna, Skogsstyrelsen m.fl.), samt av fackliga och andra organisationer med anknytning till jordbruk, trädgårdsskötsel och skogsbruk.

Bostäder och Fastigheter

För beskrivning av Sveriges bebyggelse har ett antal undersökningar och statistikprodukter utvecklats. För samordning av dessa spelar fastighetstaxeringsregistret en central roll. Flera undersökningar om bostäder och fastigheter är också viktiga som indata till den ekonomiska statistiken. Vidare utgör fastighetstaxeringsuppgifter ett väsentligt underlag som länk mellan individ och företagsuppgifter, se nedan (koordinatsättning).

Bostads- och byggnadsstatistiken spelar också en central roll för regional och kommunal statistik i form av underlag för REK-paketen och därmed sammanhängande service.

Ekonomisk statistik

Nationalräkenskaper

NR-systemet utnyttjar primäruppgifter från drygt 70 olika statistikprodukter/delprodukter, se bilaga 6. Så gott som alla dessa används direkt som indata i NR-systemet. Några utnyttjas dock främst för kontroll/valideringsändamål i det nuvarande systemet. Det har inte varit möjligt att i detta läge precisera vilken betydelse respektive produkt har i NR-beräkningarna. Allt som nu används behövs definitionsmässigt såsom det nuvarande produktionssystemet lagt upp. Samtidigt kan konstateras att förlust av enstaka material är olika allvarligt beroende på vilken produkt det gäller. Alternativa ansatser kan tänkas för flera av indatauppgifterna till NR. Någon aktuell och täckande kartläggning av detta slag finns inte nu.

Det förekommer ett flertal avvikelser i definitioner och grupperingar mellan vad som används för de ingående primärprodukterna och vad som NR-systemet (idealt) kräver. I flera fall pågår arbete att förbättra indata för att i sin tur höja kvaliteten i nationalräkenskaperna.

Också vissa externa material, tex från statliga affärsverks bokslut, används direkt för framställning av kvartalsvisa och årliga nationalräkenskaper samt för input-output beräkningar.

Finansräkenskaper

Finansräkenskaperna använder primärdata från ett 10-tal SCB-produkter. Dessa framgår av Bilaga 6. Utöver material internt från SCB utnyttjas också direkt ett stort antal externa material för beräkningarna (Riksbanken, Försäkringsinspektionen, Postgirot, Patent- och Registreringsverket, Riksgäldskontoret, AP-fonden m.fl.).

Finansräkenskaperna och NR-systemet har många gemensamma beröringspunkter. En del aggregat (t.ex. hushållens sparande) som kan erhållas från båda systemen uppvisar från tid till

annan diskrepanser mellan NR och FiR. Sådana brister i konsistens kan i viss utsträckning orsakas av bristfällig samordning mellan ingående primärprodukter.

Energibalanser

Primärdata från närmare 15 produkter används direkt för att sammanställa de årsvisa energibalanserna. För motsvarande kvartalsvisa balanser utnyttjas ett något mindre antal ingående produkter.

En intressegrupp där såväl användare av energistatistiken som uppgiftslämnare är representerade finns.

Sociodemografisk statistik

Den sociodemografiska statistiken har flera huvudfunktioner, nämligen att ge information om: (i) individer och grupper av individer, (ii) hur dessa individer och grupper har det såväl i ekonomiskt som "socialt" hänseende, (iii) omfattning och struktur för samhällets insatser riktade mot individer och grupper av individer och (iv) kopplingar mellan individers situation och samhällets insatser t.ex. i form av information om resursutnyttjande och effekter av olika samhällsinsatser.

Folk- och Bostadsräkning (FoB)

Folk- och bostadsräkningar genomförs numera vart 5te år. De kan ses såväl som ett sammanhållet system för sammanställning och publicering av befolkningsstatistik som ett samordningsinstrument. Definitioner som används i FoB fyller ofta en funktion som standard även i annan individbaserad statistik. Samtidigt används FoB som såväl urvalsram som källa för hjälpinformation för ett flertal undersökningar.

Primäruppgifter till FoB samlas in såväl från register vid SCB och externa källor som med hjälp av postenkät.

Undersökning om levnadsförhållanden (ULF) - System för välfärdsstatistik

ULF syftar till att ta fram statistik för beskrivning och analys av befolkningens levnadsförhållanden i vid mening. Den är en årligen återkommande intervjuundersökning som startade 1974. Urvalet är för närvarande ca. 6000 individer per år och skall spegla situationen i riket som helhet såväl som för några regionala grupperingar. Den ämnesmässiga tyngdpunkten varierar från år till år efter ett schema som bestäms i samarbete med användarrepresentanter. En fast kärna av några centrala uppgifter inhämtas varje omgång.

Resultat från ULF redovisas inom serien Levnadsförhållanden. Uppgifter från andra produkter används också i viss utsträckning för att öka informationsinnehållet.

Fördelningsmodellprojeketet (FMP)

Fördelningsmodellprojektet initierades 1983. Det syftar till att kunna besvara frågor om effekter för olika grupper av hushåll och familjekategorier till följd av (tänkta) ändringar i främst skatte- och transfereringssystem.

Underlaget till modellsystemet emanerar från ett stort antal olika SCB-register och externa källor. Databasen och beräkningssystemet underhålls löpande och ajourförs när nya data blir tillgängliga och vid ändrad lagstiftning.

Det system som byggts upp inom projektet möjliggör att ett relativt stort antal olika analyser kan göras. Dessa kan genomföras såväl av SCB-personal som i viss utsträckning direkt av primäranvändarna i PC-miljö. För utlämning av mikromaterial i anslutning till FMP krävs särskild prövning och att avtal upprättas.

Statistikpaketen

Det finns för närvarande ett drygt 10-tal statistikpaket för regional och kommunal planering mm. Uttag ur dessa skall vara självfinansierande. Paketen bygger på primärdata från ett eller flera av SCBs centrala register. Detta illustreras i bilaga 7.

För diskussioner och styrning av statistikservicen till regionala och kommunala organ har det regionalstatistiska rådet bildats. Ett antal planeringsområden av särskilt intresse att ta fram statistisk information för har definierats. Dessa förutsätter i regel att uppgifter från ett flertal olika statistikprogram kan göras tillgängliga i samlad form.

6. ANVÄNDARNAS BEHOV

SCB tar fram och presenterar statistisk information för hela samhällets behov. Statistikens användare finns bland statliga myndigheter, kommuner, organisationer, näringsliv och andra marknadsorgan, utbildningsväsende och forskning, liksom för allmänheten direkt eller i form av massmedia. I produktbeskrivningarna redovisas respektive produkts användare, dock i en ofta något stereotyp form. Ett kompletterande sätt att närma sig behovssidan kan vara att titta på och definiera olika **användningssituationer**. Med ett sådant angreppssätt kan en första uppdelning på instrumentell eller operationell och mera allmänt informativ användning görs.

När det gäller användning av instrumentell karaktär kan ett antal exempel lätt räknas upp[9]:

- Avtalsreglering, kontaktssammanhang och förhandlingsarbete,
- Planering[10] och beslutsfattande på nationell nivå, t.ex. Långtidsutredningarna och arbete med nationalbudgeten,
- Planering och beslutsfattande på sektornivå, t.ex. relaterad till olika planeringsområden,
- Reform- och förändringsarbete (på skilda nivåer/sektorer)
- Planering, resursfördelning och beslutsfattande på regional och kommunal nivå,
- Konjunktur och strukturanalys inom näringslivet,
- Marknadsorienterade aktiviteter.

Behoven vad avser form och innehåll för statistiken varierar från användning till användning. En behovsanalys av detta slag kan med fördel anknytas till den informationstrappa som presenterats tidigare.

Det är viktigt notera att statistiken inte enbart används inom den offentliga sektorn utan också för näringsliv, organisationer, opinionsbildning och allmän information.

Ett 30-tal referensgrupper finns inrättade för styrning och diskussioner om statistikens innehåll och form. Antalet grupper med extern representation ökar bl.a. i samband med inrättandet av programråd knutna till statistikprogrammen inom I-avdelningen. Den externa representationen i samarbetsgrupperna domineras för närvarande av tunga instrumentella användare.

Som komplement till de sektororienterade programmen vid SCB finns också exempel på målgrupps- eller användarorientering som går tvärs över statistikprogrammen. Till denna grupp hör bl.a. funktioner för skol- och kommittéservice liksom jämställdhetsfunktionen. Jämställdhetsaspekterna är relevanta i så gott som hela samhällsstatistiken. Det regionalstatistiska kansliet kan också nämnas som exempel på en tvärsektoriell anpassning till centrala användarbehov.

Utöver de ovan nämnda operationella behoven har också forskningen behov av omfattande och

---

[9] Denna lista utgör endast en kort exemplifiering. Som inledningsvis nämndes har huvudsyftet varit att belysa rent produktionstekniska samband.

[10] Begreppet planering används här i en vid bemärkelse och inkluderar även uppföljning och utvärderingsaktiviteter.

detaljerat statistiskt underlag. Dessa behov är oftast svårare att förutsäga och planera till innehåll och form är vad fallet är med mera regelbundet återkommande informationskrav.

Även internationella organisationer och andra länder behöver svensk statistik. SCB ansvarar för omfattande leveranser till FN-organ, OECD, EG, EFTA, osv. En del av utbytet sker direkt via databassystemen.

7. NÅGRA SPECIALFRÅGOR

I detta avsnitt berörs frågor avseende kvalitet, kostnader för specialinsamling, beredskap för vidarebearbetning samt SCBs samordningsansvar något ytterligare.

Kvalitetsaspekter

Kvalitetskomponenterna i de årliga kvalitetsundersökningarna har grupperats i kategorierna Relevans, Noggrannhet och Service. Totalt ingår 21 indikatorer som är tänkta att fånga upp olika aspekter av kvalitetspanoramat. I princip har alla dessa intresse för en studie avseende samband i och samordning av statistikproduktionen. Mera direkt kan alternativa utformningar av sambanden i produktionsledet påverka statistikens totalkvalitet via indikatorerna jämförbarhet med annan statistik, jämförbarhet över tiden, täckning, snabbhet och tillgänglighet. Jämförbarhet ligger under relevansbegreppet, Täckning ses som en del av noggrannheten medan Snabbhet och Tillgänglighet ryms inom begreppet servicekvalitet. En mera fyllig beskrivning av kvalitetsbegreppet framgår av Bilaga 8.

I såväl årets kvalitetsundersökning som i förra årets har frågan om möjligheter respektive brister vad avser jämförbarhet med annan statistik behandlats. Allmänt sett kan noteras att många produktansvariga anger problem i detta avseende. Förra året angav 6 procent stora eller mycket stora brister vad gäller jämförbarheten, 23 procent vissa brister, 40 procent små brister och 21 procent inga brister alls. Samtidigt angav hela 10 procent att frågan om jämförbarhet och samordning med andra produkter ej är relevant. Detta svar speglar knappast till fullo användarnas faktiska preferenser utan säger kanske mera om nuvarande brister i fråga om kunskaperna om vad användarna faktiskt efterfrågar. Knappast någon produktorienterad statistik kan leva ett helt eget liv. Användarna är oftast intresserade av och behöver relatera uppgifter till fakta också från andra produkter och annat håll. Även då direkt sammanhållna redovisningar inte efterfrågas krävs åtminstone basuppgifter (befolkningsuppgifter, totala kostnader osv) för att kunna standardisera och relatera statistiken i fråga till angränsande samhällsfenomen.

Ur årets kvalitetsundersökning framgår att för 10 procent av produkterna anges förbättrad eller mycket förbättrad kvalitet i jämförbarheten med annan statistik. För 2 procent av produkterna anges försämrad eller mycket försämrad kvalitet i detta avseende. Det förtjänar samtidigt notera att förbättringar endast undantagsvis skett för de produkter som förra året rapporterade stora eller mycket stora brister vad avser jämförbarheten.

Externa faktorer, faktorer utanför SCBs kontroll, anges i många fall som en viktig anledning till kvalitetsproblem. Exempel på sådana faktorer är:

- ändrade lagar och författningar
- ändrade administrativa förfaranden
- resursbrist hos dataleverantörer (och låg prioritet att leverera material)
- nya former för organisation av verksamheten som leder till ändrade roller och indelningsgrunder

Kvaliteten i statistik för ett sammanhållet system, t.ex. nationalräkenskaper, är mera än enbart

summan av resp. ingående produkts interna kvalitet. När sammanställningar och kombinationer görs accentueras kraven på enhetlighet i definitioner av begrepp och klassificeringar mm, mätperioder, metodologisk ansats etc. I flera fall kräver inklusion i ett system att en viss variabel grupperas om eller definieras på annat sätt än vad som är önskvärt när den redovisas i sin primärprodukt.

Kvalitetsfrågor i samband med utnyttjande av administrativa material har bl.a. dokumenterats i en särskild rapport, Quist (1990). Det är långt ifrån trivialt att utnyttja externa register och administrativa material. Definitioner, klassificeringar och avgränsningar i administrativa register skiljer sig ofta från vad som krävs för statistikproduktionen (periodisering, variabeldefinitioner, felfrekvens etc). Därför behöver även externa material oftast granskas särskilt och anpassas till de krav som respektive användning ställer. Detta leder till, som nämnts ovan, att kopior som bygger på externa register ofta måste läggas upp vid SCB innan statistikproduktionen kan starta. Detta arbete kräver ett stort mått av statistikförståelse liksom kunskaper inom det ämnesområde siffrorna avser att belysa.

Kostnader för specialinsamling

Kostnaderna för datainsamling, granskning, kodning och registrering på ADB-medium uppgår grovt sett till 65 procent av de totala produktionskostnaderna vid SCB enligt datafångstutredningens enkät till produktansvariga[11]. Denna resursinsats kan brytas ned i olika (del)-komponenter, t.ex. enligt följande:

- ramförfarande (inklusive eventuell urvalsframtagning)
- objektkontaktkostnad
- insamlingskostnad
- kostnad för granskning
- kostnad för (ev) kodning
- registreringskostnad

Den relativa fördelningen av kostnader mellan dessa moment varierar från produkt till produkt och från undersökning till undersökning. Datafångst i snäv bemärkelse (de tre översta momenten enligt ovan) uppgår till ca 40 procent av de totala produktionskostnaderna, medan granskning och kodning uppgår till minst 25 procent. För intervjuundersökningar uppgår ofta kontaktkostnaden till avsevärda belopp. Granskningen utgör idag en stor kostnadspost i de allra flesta undersökningar som bygger på primärdatainsamling. Vid samutnyttjande av primärdata försvinner i princip alla ovanstående kostnader för andra och efterföljande användningar av materialet. Samtidigt tillkommer för att möjliggöra sekundäranvändning vissa (extra-)kostnader för dokumentation, lagring och konvertering. Dessa torde dock i normalfallet uppgå till endast en bråkdel av datafångstkostnaden.

Sammantaget innebär detta att varje inbesparing av primärdatainsamling leder till avsevärda kostnadsbesparingar. Eftersom datafångstkostnaden nu är åtminstone 150 Mkr på årsbasis skulle en förändring med 25 procent av andelen specialinsamling svara mot mellan 35-40 Mkr.

[11] Den resterande kostnaden avser i princip bearbetning, analys och publicering.

Beredskap för vidarebearbetning

I kvalitetsundersökningen frågas om vilken beredskap som finns för att göra sekundärsammanställningar och vidarebearbetningar med utgångspunkt från tidigare insamlat material. Allmänt sett torde denna potential ha ökat inom SCB. Det finns också allt fler exempel på att så sker på uppdrag av externa användare. I det följande illustreras med utgångspunkt från exemplet storstadsutredningen (SOU 1990:20) vad som här avses.

På uppdrag av storstadsutredningen genomfördes en samordnad analys av olika livsbetingelser i Stockholm, Göteborg och Malmö-regionerna. För att klara av studien utnyttjades data från FoB (1980, 1985), ULF (1978-88), HINK (1975-87), HUT (1985), AKU (1987) och valstatistik (1979, 82, 85 och 88). Dessutom användes KPI för att kunna standardisera belopp över tiden. Indelning av storstäderna gjordes med hjälp av nyckelkodområden (NYKO). För de individorienterade materialen genomfördes i förekommande fall matchning så att en bred uppsättning variabler kunde påföras varje individ i "bruttourvalet".

För att kunna göra den form av samordnad analys som genomförts åt storstadsutredningen krävs att ingående material uppfyller följande kriterier:

- Gemensamma begrepp:
  - o regional indelning (hur def. storstäder, hur indela dessa),
  - o Individdata (identitet för en-till-en-matchning,
  - o För aggregat samma aggregeringsenheter,
  - o Enhetliga variabeldefinitioner,
  - o Mättidpunkter som går att jämka/länka samman.

- "Tillräckligt" många observationer för den nedbrytning som önskas.

- Tekniska hjälpmedel i form av en adekvat modell, analysredskap och datorkraft.

I praktiken är det alltid nödvändigt att göra jämkningar när olika material kombineras. Kraven på statistisk kompetens och ämnesförståelse är stora när det gäller att avgöra i vad mån en approximation är acceptabel eller inte (ur precisions- respektive saklogisk synpunkt).

Möjligheten att koppla individer, företag och geografiska data för mera sägande beskrivningar utgör en av de mest spännande utvecklingstendenserna, och kan tjäna som exempel på trender till ökat informationsvärde i statistiken. I presentationshänseende avses här fortfarande enbart redovisning av aggrerade data i form av statistiska enheter och samband.

Möjligheter till sambearbetning beror av hur primärdata samlats in, lagrats och dokumenterats. Ett förslag till enhetlig dokumentation av primärmaterial har nyligen utformats, Rosén, Sundgren (1991). Om detta genomförs på bred front torde möjligheterna till samutnyttjande kunna öka väsentligt. Redan i dagsläget återanvänds material från ca. 1000 magnetband årligen. Samtidigt måste än en gång noteras att det alltid handlar om vissa jämkningar när material kombineras i praktiken. Frågan gäller att minimera behovet av grova jämkningar.

SCBs samordningsansvar

Enligt SCBs instruktion (SFS 1988:137) skall verket svara för den statliga statistikproduktionen i den mån detta inte ankommer på någon annan myndighet. SCB skall vidare svara för samordning av den statliga statistikproduktionen, samt verka för samordning mellan statlig och annan statistikproduktion. Dessutom sägs att SCB skall utarbeta nomenklaturer och klassificeringsnormer för statistiken.

Samordningsinsatserna utgör en väsentlig del av arbetet vid SCB. Detta består av ett flertal olika aktiviteter såväl på verksnivå som inom respektive ämnesavdelning. Till de direkta samordningsinsatserna kan räknas arbete med standarder för definitions- och klassificeringsändamål liksom utveckling och underhåll av gemensamma register och ramar. Vidare syftar mycket av det metodologiska utvecklingsarbetet inom statistisk och ADB-stöd till att underlätta samordning. Även de allmänna databaserna kan i sig ses som ett samordningsinstrument, eller åtminstone utnyttjas också för det syftet. I baserna tydliggörs direkt inkonsistenser och andra former av oenhetlighet mellan material.

Aktuella exempel på samordningsinsatser utgör utvecklingen och införandet av en reviderad näringsgrensindelning (SNI), dokumentationssystem för mikromaterial, utarbetande av produktvisa handböcker, arbete på ett enhetligt kvalitetsbegrepp och enhetlig kvalitetsredovisning, utformning av ett enhetligt kontorsinformationssystem (KIS), mm.

Utöver samordningsinsatser internt inom SCB medverkar verket också i såväl standardarbete på nationell nivå som internationellt. I detta sammanhang kan särskilt nämnas aktiviteter inom FN, OECD och EG för att standardisera och harmonisera statistiken för att underlätta utbyte och jämförelser nationer emellan. Som ett aktuellt exempel på standardisering av datautbyte kan EDIFACT nämnas. Detta är en standard för dator-till-dator-utbyte av uppgifter.

För innevarande budgetår avsätts enligt produkt/projektbeskrivningarna ca 20 Mkr på aktiviteter som direkt kan inordnas under begreppet statistiksamordning.

SCBs roll i fråga om den externa samordningen av statistiken upplevs idag på många håll som alltför svag. Resurserna har successivt begränsats för aktiv samordning av den svenska statliga statistiken från SCBs sida.

8. EFFEKTER OM SAMBRUK INTE VORE MÖJLIGT

Allt är inte lika starkt integrerat och sammanvävt. Oftast behövs dock större block än enskilda produkter för att studera ett samhällsfenomen. Av genomgången i bilaga 4 framgår att ett relativt stort antal produkter uppvisar begränsade produktionstekniska samband med de delar som ovan definierats som centrala system/modeller. Även i de flesta av dessa fall krävs dock en viss integration för att erhålla meningsfull statistik, t.ex. i form av gemensamma begrepp, val av mätperioder etc. Detta tar sig också uttryck i att temapublikationer tagits fram för flera områden där de interna produktionssambanden inte är så starka (användarkrav).

Om samutnyttjande försvåras eller omöjliggörs påverkas statistikproduktionen i flera hänseenden, t.ex. vad avser: (i) Uppgiftslämnare, (ii) Datakvalitet, (iii) Produktionskostnader och inte minst (iv) Vilka statistikprodukter som är möjliga att ta fram.

Som tidigare nämnts svarar kostnaderna för datafångst och granskning/kodning nu för närmare två tredjedelar av de totala produktionskostnaderna för SCB-statistiken. Om dubbelarbete med datainsamling skulle krävas ökar denna del än mer. Samtidigt kan konstateras att det hittills visat sig mindre lätt att minska kostnaderna för datafångst jämfört med senare moment i produktionsprocessen. Detta pekar sammanfattningsvis entydigt mot att samhällskostnaderna skulle stiga radikalt vid eventuellt påtvingad dubbelinsamling.

Uteblivet samutnyttjande torde sammanfattningsvis leda till att:

Dubblerad eller rent av mångfaldigad datainsamling

Uppgiftslämnarbördan skulle komma att öka om samutnyttjande av primäruppgifter skulle omöjliggöras. Samtidigt är det rimligt antaga att uppgiftslämnarnas integritetsskydd totalt sett skulle påverkas i negativ riktning i sådana fall.

Å ena sidan skulle mindre omfattande uppgifter finnas på varje organisation i en sådan situation. Å andra sidan innebär en utspridning av primärdata på flera olika organ i sig en ökning av riskerna för misstag och missbruk av enskilda uppgifter. Det är lättare att hantera integritetsfrågorna samlat.

Vissa integrerade analyser omöjliggörs

Drabbar främst förädlade material, och leder på så vis till sämre användaranpassning av statistiken. Analysverktyg och modeller har som regel utvecklats som direkta svar på uttalade användarkrav. För många instrumentella användare centrala uppgifter som t.ex. konsumentprisindex och kreditmarknadsdata blir mycket svåra att sammanställa eftersom statistiken bygger på kombination av en stor mängd primärmaterial. I dessa sammanhang föreligger alltid en risk att något enskilt material skall saknas vid sammanställning och på så vis undergräva slutproduktens kvalitet.

Detta i sin tur innebär en återgång till en situation präglad av stark "enfrågefokuserad" statistikframställning.

Samordnad publicering försvåras

Det är oftast i sig inte tillräckligt att den sökta statistiken finns (någonstans). Användarna kräver god tillgänglighet i form av rätt uppgifter, på användbart och enhetligt format, och vid rätt tid. Dessa önskemål ställer stora krav på samordning i produktions- och presentationsled. Snabbhet prioriteras i flertalet produkter mycket högt av användarna.

Samtidigt ställer många användare krav på att kunna få tillgång till "alla" uppgifter som behövs för en frågeställning vid samma tidpunkt, och från samma källa. Brister i detta hänseende leder ofta till missnöje från tunga användare och krav på alternativa lösningar. En icke samordnad statistiktillgång leder till svårigheter och ökade kostnader för statistikens användare.

Genom att reguljärt lagra statistik i presentationsdatabaser kan tillgängligheten radikalt förbättras. Svårigheten i detta sammanhang är ofta att kunna fånga primärmaterial så att det utan stora insatser för omformning och tunga manuella moment kan laddas in i resp. databas. Detta arbete underlättas av att primärmaterial görs tillgängligt i enhetliga former och samutnyttjas. Då produktionen också sker samlat finns förutsättningar för att rationalisera detta arbete och minimera behovet av dubbellagring.

Undersökningsutformning (ramar mm) blir mindre effektiva

Externa register utgör ett mycket väsentligt underlag som ram för statistiska undersökningar. Ajourföring och aktualisering av ramar är en stor och grannlaga arbetsuppgift i all statistikproduktion.

För fenomen som snabbt ändras blir aktualiteten i utnyttjade ramar helt central för möjligheterna att producera efterfrågad statistik av god kvalitet. När det gäller den ekonomiska statistiken läggs avsevärda resurser ner på att hålla CFAR och till detta hörande statistikregister aktuella.

Användning av hjälpinformation för skattningar försvåras

Hjälpinformation från andra produkter och material används frekvent för att öka relevansen i skattade storheter såväl som för att förbättra precisionen. Ett exempel är användningen av syntetiska skattningar för att kunna redovisa urvalsbaserad statistik för små geografiska områden. Denna form av kombinationer kräver att matchning på objektnivå kan göras mellan två material, t.ex. en totalundersökning och en urvalsundersökning.

Konsistensstudier på detaljnivå blir mera komplicerade, eller omöjliggörs helt

Vid den produktvisa genomgången som redovisas bilaga 4 noterades att material utanför produkten i fråga ibland används för validering och konsistenstest. Hittills har olika material utnyttjats relativt sporadiskt för kvalitetskontrolländamål och för att bättra på kvaliteten. En

klar ökning är dock på gång och flera exempel på situationer där sådant samutnyttjande kan förbättra statistiken har dokumenterats (t.ex. kombination av företags- och individbaserade material för konsumtion, sparande och sysselsättning.

Matchning av objekt från olika register krävs även för att hålla ramar aktuella.

En stark "polisfunktion" måste kopplas till samordningsarbetet

Om möjligheterna till samutnyttjande skulle minska eller rent av försvinna torde en förstärkt extern samordning bli helt nödvändig. Annars är risken stor att möjligheterna till kombinationer och jämförelser av resultat på aggregerad nivå blir helt otillfredställande. Samordning av definitioner och klassificeringar, mättidpunkter såväl som teknik för insamling och bearbetning förefaller då helt nödvändig för en vettig hushållning av samhällets resurser.

I detta avseende finns många utländska erfarenheter att hänvisa till. Dessa pekar så gott som entydigt på vikten av samordning för såväl produktionsändamål som vad gäller publicering. Aktuella brister i (den ekonomiska) statistiken diskuteras nu livligt i både USA och England. Som ett av de viktigaste skälen till nuvarande svårigheter anförs brister i samordningen och en alltför splittrad produktionsbild.

9. AVSLUTANDE KOMMENTARER

De statistiska beskrivningarna av samhället är bristfälliga i många avseenden. Avsevärda diskrepanser föreligger mellan vad olika användare behöver och vad som i dagsläget är tillgängligt eller ens förefaller möjligt att ta fram. En del av denna diskrepans beror på regelrätta prioriteringar av insatser vid SCB eller annorstädes. Bland andra skäl kan nämnas brister i samordningen och samarbetet mellan SCB och externa uppgiftslämnare (samarbetspartner). Andra problem han hänföras till brister och svagheter internt vid verket. Vissa skillnader mellan vad som behövs och vad som finns speglar slutligen mest av allt orealistiska förväntningar bland användare.

Under 1960- och 1970-talet genomfördes stora satsningar vid SCB för att stärka de tekniska systemen för att ta fram statistik. Under 1980- och 1990-talet har intresset alltmera inriktats på att samtidigt bevaka användarnas behov och önskemål. Statistiska material skall göras tillgängliga på sådant sätt att dess användning underlättas.

Förändringen av produktionsteknik och statistikinnehåll har varit mycket snabb under senare tid och i stor utsträckning präglats av preciserade användarkrav. Det kan fortfarande finnas exempel på slentrianmässigt producerad statistik som saknar en bred och stark användarannytning. Några enstaka produkter inom anslagsprogrammet skulle t.ex. kunna karakteriseras närmast som driftstatistik. Totalt sett svarar uppgifter av denna karaktär emellertid för en mycket liten del av verkets totala produktion. Den innehållsmässiga utformningen av SCBs statistikproduktion kommer att granskas programvis i anslutning till arbetet med Statistik 96.

Vidare finns för visso exempel på områden där möjligheter till rationaliseringar föreligger, åtminstone i ett något längre tidsperspektiv. Frågor i anslutning till produktionsprocessen studeras nu bl.a. i form av produktvisa genomlysningar. Tecken tyder på att en av de största möjligheterna till kostnads- och kvalitetsvinster står att finna just i ett utökat sambruk av primärdata, inkl. användning av externa material av administrativ karaktär. För att kvalitetsvinster ska kunna realiseras i detta sammanhang krävs dock samtidigt i flertalet fall en förstärkt samordningsfunktion.

Utöver den ovan skisserade modellen för att studera samband mellan statistikprodukter torde det finnas behov av en bred intern diskussion om SCBs roll i samordningen av den statliga statistiken. I vissa delar fungerar samordningen relativt väl och möjliggör integrerad användning av insamlade primärdata. I andra sammanhang torde avsevärt mera arbete krävas innan det är möjligt att integrerat belysa centrala frågeställningar med hjälp av tillgänglig statistik.

Samordning för internationella jämförelser och EG-anpassning utgör en särskild frågeställning och reser speciella krav. Dessa frågor studeras inom ramen för SCBs EG-grupp och tas inte ytterligare upp i denna studie.

Frågor angående sekretess och integritet har knappast alls berörts här. De har dock relevans också i detta sammanhang. En spridning av statistikproduktionen skulle leda till att primärdata kommer att finnas på flera olika ställen. Detta i sig försvårar kontroll och skydd för mikrouppgifterna i fråga.

En fråga som inte explicit besvarats avser merkostnaderna för statistikproduktion om samordnat utnyttjande av primärdata försvårades eller inte alls vore möjligt. En mera exakt värdering, om än enbart för några utvalda exempel, torde kräva särskilda beräkningar och bedömningar. Några sådana har än så länge inte varit möjligt att utföra. Vi får här nöja oss med de kvalitativa konstateranden som gjorts ovan, samt de beräkningar som refererats vad avser specialinsamling. Av detta torde framgå att om enbart delar av nuvarande samutnyttjande skulle omöjliggöras leder det till dramatiska kostnadsökningar att via specialinsamling ta fram liknande data (om exempelvis 25 procent av nuvarande samutnyttjande omintetgjordes skulle merkostnaden för specialinsamling uppgå till grovt räknat 35 - 40 miljoner kr per år, om specialinsamling över huvud taget vore möjlig).

Sammanfattningsvis kan följande tydliga mönster iakttagas vad gäller samordning av produktion och användning av statistik:

- Alltmera samutnyttjande av primärdata äger rum,

- Sambruk av primäruppgifter utgör en av de största rationaliseringspotentialerna för SCB och samtidigt en möjlighet till successivt minskad uppgiftslämnarbörda,

- Samhällsutvecklingen leder till snabbt förändrade förutsättningar för datafångsten, såväl avseende tekniska frågor som vad gäller innehållet i tillgängliga material. Standarder för klassifikationer och definitioner måste löpande hållas aktuella för att motsvara verkligheten och faktiska användarbehov,

- Miljön som SCB verkar i förändras snabbt både på indatasidan, och från användningsperspektivet. Aktuella signaler i samhället i riktning mot decentralisering, självbestämmande, målstyrning och marknadslösningar i allt fler sammanhang ställer nya krav på datahantering och sammanställning av integrerade beslutsunderlag för t.ex. resursfördelning, uppföljning och utvärdering. Ofta räcker det inte med statistik för ett enskilt program eller en sektor, utan också samlade (konsistenta) beskrivningar baserade på uppgifter från olika delar av samhället behöver tas fram. Samtidigt ökar kraven på flexibilitet i statistiska sammanställningar. Detta innebär att t.ex. alternativa grupperingar av centrala variabler är önskvärda.

- Samtidigt är kraven på konsistenta tidsserier starka. Även detta leder till önskemål om parallella klassificeringar och sammanställningar i statistiken. Det i sin tur leder till behov av att lagra primäruppgifter i register för eventuell senare återanvändning.

Potentialen för rationellt samutnyttjande av primärdata är mycket stor. Idag utnyttjas bara en del av denna. Hindren för rationellt utnyttjande är av flera olika slag, t.ex. att definitioner och klassificeringar skiljer sig en aning mellan material. Resurserna (tids- och kostnadsmässiga) för initiella insatser i syfte att bygga upp en fungerande kapacitet för vidarebearbetning saknas också ibland. Vidare kan det röra sig om alltför svag initiativkraft och bristfällig kunskap om dels vad som samlas in på andra håll, dels användarnas faktiska preferenser. Såväl brister i fråga om användningen av ett modellbaserat tänkande i anslutning till statistikframställning som bristfällig dokumentation av primärmaterial utgör också hinder i detta hänseende.

Denna rapport är långt ifrån fullständig. Kontakterna med avdelningsrepresentanter har bara påbörjats. Allmänt sett har det förekommit positiva reaktioner på avdelningsnivå när frågor om samband och samordning tagits upp. Avdelningarna har visat intresse av att vidga och fördjupa arbetet. Det valda angreppssättet torde tillåta mera detaljerade beskrivning av aktuella samband, samt utvecklingstendenser.

Vid SCB genomförs eller planeras olika insatser som direkt berör samband och samordningsfrågor. Till denna kategori aktiviteter hör arbete på Statistik-96, genomlysningsarbete, kvalitetsundersökningar, ÅRR mm. Det skulle vara önskvärt att i lämpliga sammanhang ytterligare belysa de frågeställningar som skisserats ovan.

Produkt- och projektbeskrivningarna är av stort värde i olika sammanhang. Det torde vara möjligt att något förbättra dem från informationssynpunkt så att de kan spela en central roll som uppslagsbok om verksamheten vid SCB.

BAKGRUNDSMATERIAL

Direkt utnyttjade referenser

Generellt

SCB, Datafångstutredningen, 1989, Datafångst under 1990-talet - Grundläggande rapport samt bakgrundsmaterial.

SCB, 1990, Statistik 93, med bilagor för resp. statistikprogram.

SCB, 1990, Kvalitetsundersökningen 1990. R&D 1990:8-9.

SCB, 1991, Rapport från Genomlysningsseminarium 1991-05-27. Intern PM.

SCB, 1991, Kvalitetsundersökningen 1991, (under framställning)

SOU 1990:43, 1990, Statistikregelutredningen.

Dir 1990:68, 1990, Översyn av den statliga statistikens styrning, finansiering och samordning m.m.

SCB, Databaspärmar. RSDB, TSDB.

SCB, Statistikpaket för regional och kommunal planering. Användarpärm. Senaste version.

Arbetsmarknadsstatistik

SCB, 1990, Förstudie om behov och utformning av Dataförsörjningssystem för arbetsmarknaden. Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1990:4.

SCB, 1991, Kvalitetsdeklaration av den årliga regionala sysselsättningsstatistiken (ÅRSYS). Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1991:1.

SCB, 1991, Den årliga lönestatistiken, Privat och Offentlig sektor. Dokumentation. Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1991:2.

SCB, 1991, AM-avdelningens Metod- och Utvecklingsplan 1991/92 -- 1993/94. Intern promemoria 1991:3.

Areell statistik

SCB, 1991, Kvalitetskontrollsystemet i lantbruksregistret. Rapport från ett projekt inom SCBs avdelning för areell statistik.

SOU 1990:99, Statistikbehovet inom livsmedelssektorn - vissa förslag till förändringar på kort sikt. Delbetänkande av livsmedelsstatistiska utredningen.

Åström, L., 1988, Revision av statistikförsörjningsprogrammet för miljövård. SCB-Promemoria.

Ekonomisk statistik

SCB, 1990, Leveranser av statistiskt material till beräkningarna av nationalräkenskaper under 1990/91. PM F-avdelningen 1990:10.

SCB, 1991, Statistikgrenar som används som huvudsakligt underlag för kvartalsvisa och årliga energibalanser. Intern promemoria.

SCB, 1991, Statistikunderlag för finansräkenskaper. Intern promemoria.

Bergman, B., 1991, Konsistensproblem mellan finansräkenskaper och nationalräkenskaper - med tonvikt på hushållssparandet, företagssparandet och bytesbalansen. Intern PM från F-avdelningen.

Esaieson, E., 1991, Anpassning av register och administrativa material för förbättring av den ekonomiska statistiken. Intern PM från F-avdelningen.

Köll, J., 1991, Ekonomi i och utanför nationalräkenskaperna. Intern PM från F-avdelningen.

SCB, 1989, Ekonomisk snabbstatistik, informationsblad.

Sociodemografisk statistik

SOU 1990:20, Underlagsrapport för Storstadsutredningen.

SCB, 1990, Regional Statistik på beställning. Informationsblad.

SCB, 1990, Kommunernas program. Erbjudande om delområdesredovisning från Folk- och Bostadsräkningen 1990.

SCB, 1991, SCB-rutor. Statistik för kilometerrutor i ett MINI-GIS. Informationsblad.

Övriga källor

Datasamordningskommittén (DASK), 1974, Integrerat Informationssystem för samhällsplaneringen. DASK-rapport utarbetad av en arbetsgrupp vid SCB under medverkan av personal vid Statskontoret. (Huvudrapport och bilagerapport), SCB.

SCB, 1978, STAMP - Statlig statistik inför 1980-talet - En miljöstudie.

SCB, 1980, Avgränsning, villkor och regler för officiell statistik. Slutrapport från SOS-utredningen.

SCB, 1982, PTP-utredningen - SYNTES.

Jos, O., 1987, Samordning av definitioner - En kärnfråga. Intern Arbets-PM.

Jos, O., 1989, Individstatistikens nuläge och utveckling. Intern Arbets-PM.

Rosén, B., Sundgren, B., 1991, Dokumentation för återanvändning av mikromaterial från SCBs undersökningar. Intern PM.

Sundgren, B, 1991, Statistical Metainformation and Metainformation Systems, R & D Report 1991:11.

SCB, Hela serien av aktuella Meddelanden i Samordningsfrågor (MIS)..

SCB, 1991, Rikets indelningar 1991.

Nordisk statistisk sekretariatet, 1979, Rapport om ett system för sociodemografisk statistik (SSDS). Tekniske rapporter nr. 22.

Quist, J., 1990, Kvalitets- och metodfrågor vid användning av administrativa data. Intern PM.

Statistikens roll i samhället, 1981, Uppsatssamling från statistikutredningen.

SOU 1983:74, 1983, Framtida statlig statistik, Civildepartementet.

SOU 1991:18, Informationsstruktur för hälso- och sjukvården - En utvecklingsprocess. Socialdepartementet.

Ds 1991:15, 1991, Skatte- och inkomststatistik - Rapport från SUR-projektet, Finansdepartementet.

Socialstyrelsen, 1991, Att beskriva socialtjänsten. SoS-Rapport 1991:2.

Wahlström, S., 1982, Individstatistikens innehåll - En översikt och några utvecklingslinjer, SCB, PM 1982:5,

Statskontoret, 1991, EDI i offentlig förvaltning, nr. 1991:3.

Holländska källor

Altena, J.W., C.A. van Bochove, W.P. Leunis, 1990, Reconsiling labour data from many sources: The compilation of labour accounts data for the Netherlands, 1987.

United Nations, 1991, Socio-Economic Accounts in the Netherlands and the interrelationship with statistics of income distribution and national accounts.

Huigen, R., H. van de Staud, K. Zeelenberg, 1989, Socio-Economic Accounts for the Netherlands. Review of Income and Wealth. Series 35, No.3.

Koesoebjono, H.S.I., D. Gorter, C.S., Wang, C.J. Veenstra, 1989, Developing Socio-Economic

Accounts. Netherland Official Statistics.

Vliegen, M., 1989, From Census to Integrated Population Data or Socio-Economic Accounts. Netherland Central Bureau of Statistics. Internal Memo.

Förteckning över bilagor

1. Utredningens direktiv

2. Register mm.

3. Temaorienterad och samordnad presentation/publicering

4. Några nyckeltal avseende SCBs statistikprodukter

5. Modeller/system/analysverktyg

6. Ingående primära produkter i några statistiksystem

7. Statistikpaket för regional och kommunal planering (REK-paket)

8. Kvalitetsindikatorer (utdrag ur kvalitetsrapporten 1991)

Bilaga 1

Direktiv till U-avdelningen angående utredning av samband mellan SCB:s statistikprodukter mm

1990 års statistikutredning, den sk Gunnarssonska utredningen, har efterlyst ett underlag som belyser sambandet mellan SCB:s statistikgrenar/produkter i både produktion och användning. Ett sådant kan bli betydelsefullt bl a för bedömningarna av vad som ska räknas som basstatistik, hur avgränsningen mellan SCB:s uppdrags- och och anslagsverksamhet ska göras samt vilken statistik som det är lämpligt att låta sektorsmyndigheterna ta över.

Utredningsuppdraget

Faktaunderlaget bör tas fram av U-avdelningen med stöd av avdelningarna, E, JK och GDK. Ett kompletterande uppdrag ges till EG-gruppen att belysa internationella krav på statistik. Utredningen bör vara klar att föredras för VD den 11 juni och kunna lämnas över till statistikutredningen senast den 19 juni 1991.

Huvudsakligt innehåll

Utredningen ska beskriva och kvantifiera sambandet mellan SCB:s statistikgrenar och -produkter. Bl a skall kartläggas innehållsmässiga samband samt kvalitetskrav. En uppskattning bör göras av vad möjligheten att sambruka produkterna innebär dels för uppgiftslämnarbördan, dels - om möjligt - i ekonomiska termer.

Speciellt skall följande dokumenteras:

A Statistiksystem/modeller

- Vilka system/modeller/analysverktyg har SCB där flera statistikprodukter ingår (t ex nationalräkenskaperna, fördelningsmodellen, regionalstatistik, miljöstatistik)?

- Vilka produkter ingår i systemen/modellerna? Vad kostar de och hur finansieras de (anslag/uppdrag)?

- Vilka av systemen/modellerna är beslutade
  - externt (regering/riksdag, andra myndigheter - vilka, internationella krav), dvs vilka måste vi ha
  - av SCB - vilka huvudanvändare har vi i så fall?

- Vilka system/modeller (med vilka produkter) utvecklar vi f n respektive skulle vi vilja/kunna utveckla?

B Statistiska och produktionstekniska produktsamband

- Vilka samband finns mellan statistikprodukter statistiskt/produktionstekniskt sett?

  Vilka andra produkter används av produkten? I vilka andra produkter ingår produkten? Vad kostar produkten och hur finansieras den (anslag/uppdrag)? (Vad skulle den kosta om man inte kunde samutnyttja statistik?)

  Redovisas med fördel i matrisform, t ex med fyra sambandsnivåer[1] i enlighet med en liknande kartläggning som F-avdelningen tidigare gjort.

Underlagsmaterial

För att få material måste troligen en förfrågan/enkät göras till avdelningarnas produkt/programansvariga. Visst material kan finnas på/tas fram av E. En del uppgifter finns att hämta från datafångstutredningen och S93. Information och idéer kan också hämtas från en motsvarande undersökning som gjorts av SCB:s motsvarighet i Holland.

[1] F använde de fyra nivåerna "nödvändig, användbar, marginell, - "

BILAGA 2

REGISTER MM

A: Centrala Externa Dataregister o.dyl.

RSV-register
- Fysiska personer
- Juridiska personer
- Mervärdesskatt (MOMS)
- Kontrolluppgifter (KU)
- Fastighetstaxering
- Folkbokföringsregister (BEF) via Länsstyrelserna

RFV-register
- Pensioner
- Sjukpenning

CFDs fastighetsregister

Tulldatasystem (TDS)

"Kommundatasystem" (KD)

Rättsväsendets informationssystem (RI)

Bilregistret (BR)

B: Centrala SCB-register

i) Enkla

Rikets totala befolkning (RTB)

Folk- och bostadsräkning (FoB)

Dödsorsaker

Fastighetstaxeringsregister (FTR) anpassat för uppdrag

Utbildningsregister (UR)

Andra specialregister på utbildningsstatistikens område:

- skolregister
- högskoleregister
- årskurs 9-register
- lärarregister

Centrala företags- och arbetsställeregistret (CFAR) och det till detta kopplade statistikregistret

KU-register (register över kontrolluppgifter)

Utrikeshandelsregister

ii) Kombinerade

IoF (inkomst och förmögenhetsregister)

LBR (lantbruksregister)

Årsys-register (Årligt sysselsättningsregister)

Dataförsörjningssystem för arbetsmarknaden (på planeringsstadiet)

BILAGA 3

TEMAORIENTERAD OCH SAMORDNAD

PRESENTATION/PUBLICERING

A: **Rena Temapublikationer** (några aktuella exempel)

- Informationsteknologi
- Idrott och motion i Sverige
- Offentliga sektorn - Utveckling och nuläge
- Jämställdhet
- Tema Invandrare
- Vad kostar verksamheten i din kommun?

Till detta kommer ett större antal tema/sektorårsböcker, t.ex.:

- Sysselsättningen i Siffror
- Boendet i Siffror
- Naturmiljön i siffror
- Brott och rätt i siffror

- Rättsstatistik Årsbok (RÅ)
- Utbildningsstatistisk Årsbok (UÅ)
- Årsbok för Sveriges Kommuner (ÅSK)
- Socialtjänsten (SÅ)
- Jordbruksstatistisk Årsbok (JÅ)
- Hälsan i Sverige
- Markanvändningen i Sverige
- Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok (BÅ)
- Trender och prognoser (ToP)
- Löner i Sverige 1982 - 1989
- Utrikeshandel (UÅ)

- Serien Levnadsförhållanden (levnad) med ett drygt 60-tal volymer sedan mitten av 1970-talet
- Välfärdsbulletinen

B: **Presentationsdatabaser** (några exempel)

TSDB (tidsseriestatistisk databas)
RSDB (regionalstatistisk databas)
DSDB (delområdesstatistisk databas)
SSDB (socialsektorns databas)

Statistikpaket för regional och kommunal planering (REK-paket)
Ekonomisk snabbstatistik
SCB-Visionen

BILAGA 4

NÅGRA NYCKELTAL AVSEENDE SCBs STATISTIKPRODUKTER

I produkt- och projektbeskrivningarna 1990/91 är totalt 309 enskilda rubriker (produkter/-delprodukter/projekt) upptagna. Budgetmässigt täcker dessa SCBs anslagsfinansierade verksamhet. Antalet produkter/projekt med egen budget uppgår till 251 och antalet reguljära statistikprodukter (på 4-siffernivå) är 114. Till detta kan läggas också åtminstone ett 20-tal större uppdrag av mera reguljär/löpande karaktär. De 12 största återkommande uppdragen under senaste 5-årsperioden svarar ensamma för en omslutning på ca. 27 Mkr. årligen.

På följande sidor listas ca 200 statistikprodukter/delprodukter (i huvudsak anslagsfinansierade, men också några större "löpande" uppdrag). Listningen bygger på den population som användes vid 1991 års kvalitetsenkät. Några ytterligare produkter som i föreliggande sammanhang bedöms viktiga har lagts till. Rena stödfunktioner har dock inte tagits med. Utöver produktnamn, produktnummer, organisatorisk placering vid SCB (för I enligt nya organisationen) och huvudstatistikprogram har några särskilda klassificeringar införts. Dessa introduceras kort i avsnittet "beskrivning av samband", ovan. De olika kolumnerna innehåller följande typer av uppgifter:

Kolumnen **kategori** står för typ av produkt/system/publiceringsform/register. Följande beteckningar har införts:

P = primärprodukt
S = system/analysmodell (sammansatt produkt)
D = presentationsdatabas
T = temapublikation
R = register

Under rubriken **indatakällor** anges dels vilken ram/register som statistikproduktionen baseras på, dels källa/källor för primärdata, samt olika datakällor som utnyttjas för kontroll/validering av erhållna uppgifter. I första hand anges dessa uppgifter för primärprodukter. Klassificeringen är starkt förenklad och något stereotyp till sin karaktär. I verkligheten är ofta indata mera intrikata och komplexa till sin natur än vad som framgår av sammanställningen nedan (Se Rosén, Sundgren, 1991). Syftet är dock här främst att illustrera vilka olika källor som är särskilt vanligt förekommande och hur dessa samspelar. I förekommande fall används samma beteckningar som i bilaga 2. Följande alternativ har införts.

Ram	Uppgifter	Kontroll
o Externt register (ER) o SCB-register (SR) o Geografisk/regional indelning (G)	o Externt register (ER) o SCB-register (SR) o Postenkät (P) o Intervju (I) o Blankett (B) o Extern statistik (ES)	o Externt material (EM) o SCB-register (SR) o Annan produkt (A)

Om något av de i bilaga 2 listade registren ingår anges det med beteckning enligt denna bilaga, annars anges endast kategori enligt ovanstående förkortningar (SR, ER, etc). Källan Blankett används här i en vid betydelse och inkluderar olika typer av externa administrativa material på ej datorläsbart medium.

I kolumnen **Används för** anges andra statistikprodukter där uppgifter från produkten i fråga direkt utnyttjas, medan kolumnen **gemensam publicering** anger vilka sammansatta publikationer/databaser som hela produkten resp. basvariabler från produkten redovisas i. SM och annan produktspecifik redovisning anges ej. Ej heller markeras om uppgifter ingår i Statistisk Årsbok och/eller Allmän Månadsstatistik. Beteckningarna i denna kolumn är tagna från bilaga 3.

Kolumnen **finans** anger form för finansiering av produkten. Följande tre alternativ används:

A = Anslag
U = Uppdrag
B = Såväl anslag som uppdrag

Så gott som alla produkter används också i viss utsträckning för uppdragsverksamhet. För de produkter där den nuvarande uppdragsvolymen uppgår till en relativt stor andel av produktens totala omslutning anges koden B (blandad).

I kolumnen **kostnad** anges total anslagskostnad enligt det preliminära utfallet för budgetåret 1990/91. Till dessa belopp kommer också vissa ej fördelade belopp som registrerats på huvudproduktnivå för de fall då fördelning på delprodukter gjorts. Några av dessa har markerats inom parentes i kommentarkolumnen.

I ett stort antal fall skulle många olika uppgifter kunna anges för en enskild cell. I den mån en källa/kanal dominerar anges dock bara denna. I andra fall då det varit svårt att välja ut ett huvudalternativ anges (M) för att markera att många ingår.

Produkterna är sorterade efter statistikprogram. Denna följer departementsordningen. Inom respektive statistikprogram har sortering skett på kategori, och därinom på enhet/funktion. Slutligen används produktnummer som sista sorteringsbegrepp i listan.

STATISTIKPRODUKTER VID SCB

Produktnamn	Prod.nr	Avd Funk.	Statistikprogram	Kategori	INDATAKÄLLOR			Används	Gemensam	Finans	Kostnad	Kommentar
					Ram	Uppgift	Kontroll	inom	Publicer.		tkr	
Kriminalstatistik	3509000	I KR	Krim.pol. & rättsv.	P	ER	ER			RÅ	A	651	(4294)
Brottsstatistik	350020-4	I KR	Krim.pol. & rättsv.	P	ER	ER	RTB		RÅ+RSDB	A	1356	
För brott lagförda personer	350030-3	I KR	Krim.pol. & rättsv.	P	ER	ER	RTB	350050	RÅ	A	2017	
Kriminalvårdsstatistik	350040-2	I KR	Krim.pol. & rättsv.	P	ER	ES			RÅ	A	-	
Vårdnadsundersökning	351000-4	I KR	Krim.pol. & rättsv.	P	ER	B	RTB		RÅ	A	-	
Domstolars verksamhet	351000-5	I KR	Krim.pol. & rättsv.	P	ER	P+ER			RÅ	A	1458	
Äktenskapsregistret	835026-6	I KR	Krim.pol. & rättsv.	R					RÅ	U		
Återfall i brott	350050-1	I KR	Krim.pol. & rättsv.	S	SR	SR	RTB		RÅ	A	100	ingår i prod. 350030
Rättsstatistisk årsbok (RÅ)	350010-5	I KR	Krim.pol. & rättsv.	T						A	267	
Biståndsstatistik	4121	U SFI	Biståndspolitik	T		ES+SR				A	343	Under utveckl.
ULF	330000-1	I VÄL	Välfärd	S	RTB	I	SR		Levnad	A	13520	I levnadsförhållanden
Välfärdsbulletinen	332200-5	I VÄL	Välfärd	T						B	633	
Barnomsorgsundersökning (BOU)	833769-3	I FUG	Barn och familj	P	SR	P				U	5600	
Sociala utgifter	351302-5	I SOC	Socialtjänst	P	G	ES				A	124	(6221)
Social hemtjänst och hemhjälp	351321-5	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	476	
Personal inom äldreomsorgen	351322-3	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	80	
Färdtjänst	351323-1	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	214	
Serviceboende för äldre/handikappade	351324-9	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	600	
Kost. o intäkt. för äldreomsorg	351326-4	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	75	
Insatser för barn och unga	351331-4	I SOC	Socialtjänst	P	G+ER	P+ER				A	877	
Faderskap och underhåll	351332-2	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	95	
Hem för vård eller boende	351333	I SOC	Socialtjänst	P	G	P+ER				A	213	
Insatser för vuxna missbruk.	351334-8	I SOC	Socialtjänst	P	G+ER	P				A	111	
Socialbidrag	351335-5	I SOC	Socialtjänst	P	G+ER	P+ER				A	1116	
Vägledande socialbidragsnormer	351336-3	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	180	
Förskolor, fritids- & familjedaghem	351341-3	I SOC	Socialtjänst	P	G	P				A	340	
Årsbok för socialtjänsten	3513	I SOC	Socialtjänst	T						A	981	
SSDB	350302-6	I HS	Hälso- & sjukvård	D	SR	SR				A	346	(1256)
Dödsorsaksstatistik	3534	I HS	Hälso- & sjukvård	P	ER(SoS)	B	RTB	372000		A	3771	
Dödsfallsregistret	353450-1	I HS	Hälso- & sjukvård	R	FoB	FoB	RTB			B	50	
Hälsostatistisk Årsbok	350301-8	I HS	Hälso- & sjukvård	T						A	1209	
Rederistatistik	241601-4	F SE	Transporter	P	CFAR+SR	P		NR		A	314	
Sjöfartsstatistik	241600	F SE	Transporter	P	CFAR+SR	P		NR		A	971	(1559)
Hamnstatistik	241603-0	F SE	Transporter	P	SR	P				A	228	
Varutransporter på väg (UVAV)	242401-8	F SE	Transporter	P	SR(ER)	P				A	2673	(4919)
Bilstatistik enl. bilregistret	242402-6	F SE	Transporter	P	ER	ER			TSDB	A	847	
Sv. lastbilstransporter i utlandet	242403-2	F SE	Transporter	P	ER	P				A	41	
Utländ. lastbilstransporter i Sverige	242404-0	F SE	Transporter	P	ER	ER				A	605	
Resebyråer & researrangörer	242802-7	F SE	Transporter	P	CFAR	P		NR		A	115	(2267)
Trafikolycksstatistik	351210-0	I TSÄK	Trafiksäkerhet	P	ER	B				A	1949	
Allmän fastighetstaxering	1623	A BF	Ekonomisk politik	P	ER	FTR			BÅ	A	558	

Produktnamn	Prod.nr	Avd Funk.	Statistikprogram	Kategori	INDATAKÄLLOR			Används	Gemensam	Finans	Kostnad	Kommentar
					Ram	Uppgift	Kontroll	inom	Publicer.		tkr	
Prisindex i Produktions & Importled	2408	F EPR	Ekonomisk politik	P	SR	P		NR+2306+	TSDB	A	3523	
Byggnadsprisindex	2438	F EPR	Ekonomisk politik	P	SR	SR		NR+KPI	TSDB	A	1445	ej uppdelat
Byggindex, Faktorprisindexar	243800-6	F EPR	Ekonomisk politik	P	SR	P+ES		NR		A		
Produktionsvolymindex-månadsvis	230500-7	F KONJ	Ekonomisk politik	P		SR+ES		NR	TSDB	A	1180	Begr. prim.datainsam
Industrins leverans-/orderläge	230700-7	F KONJ	Ekonomisk politik	P	CFAR+SR	P		NR+2305	TSDB	A	1849	
Lagertypsstatistiken	230800-5	F KONJ	Ekonomisk politik	P	CFAR+SR	P		NR+2305	TSDB	A	1025	
Exportenkäter	231200-7	F KONJ	Ekonomisk politik	P	CFAR	P			TSDB	A	446	
Kapacitetsutnyttjandestatistik	231500-0	F KONJ	Ekonomisk politik	P	CFAR	P			TSDB	A	818	
Utrikeshandelsstatistik	241000-5	F KONJ	Ekonomisk politik	P	ER	ER		NR	TSDB	A	4746	
Företagens utländska tillgångar/skulder	261030-7	F KONJ	Ekonomisk politik	P	SR	P		NR+FiR	TSDB	A	778	(1821)
Balansstatistik ickefinansiella företag	261040-0	F KONJ	Ekonomisk politik	P	SR	P		NR+FiR		A	631	
Investeringsenkäter	262000-9	F KONJ	Ekonomisk politik	P	CFAR	P		FiR	TSDB	A	2653	
Aktieägarstatistik	826529-0	F KONJ	Ekonomisk politik	P	ER	ER		NR+FiR		U		
Bokslutsstatistik för finansbolag	826542-3	F KONJ	Ekonomisk politik	P	ER	P		NR+FiR		U		
Stockstatistik	826542-3	F KONJ	Ekonomisk politik	P	ER	P		NR		U		
Balansstat.finansiella företag	826542-3	F KONJ	Ekonomisk politik	P	SR	P		FiR		U		
Stuverier & stödtjänster	241604-8	F SE	Ekonomisk politik	P	CFAR	P				A		
Inrikeshandelsstatistik	242700-3	F SE	Ekonomisk politik	P	CFAR	P		NR		A	2884	
Åkerier, spedit.& lagr.företag	242803-5	F SE	Ekonomisk politik	P	CFAR	P		NR		A	264	
Konsultbranschen	242805-0	F SE	Ekonomisk politik	P	CFAR	P		NR		A	535	
Kommunalskatterna	260301-7	F SE	Ekonomisk politik	P	G	ER		NR		A	449	(2371)
Taxeringsutfallet	260302-5	F SE	Ekonomisk politik	P	G	ER+P		NR		A	117	
Skatteutjämning	260303-3	F SE	Ekonomisk politik	P	G	ER				A	57	
Kommuner -årlig	260321-5	F SE	Ekonomisk politik	P	G	ER+P		NR	ÅSK	A	901	
Ek. redogör. för kyrkokommuner	828433-3	F SE	Ekonomisk politik	P	G	P		NR		U		
Centrala företags & arb.st.register (CFAR)	220400-6	F REG	Ekonomisk politik	R		ER				B	6053	
Konsumentprisindex (KPI)	240100-4	F EPR	Ekonomisk politik	S	CFAR+FoB	P+I+ES+mätning		NR+adm	TSDB	A	9477	
Köpkraftsparitetsundersökningen	240600-3	F EPR	Ekonomisk politik	S	CFAR+mm	P+I+SR+ER				A	1234	
Produktionsvolymindex-årlig	230600-5	F IND	Ekonomisk politik	S		SR		NR		A	311	Ingen prim.datains.
Finansräkenskaper (FiR)	836543-1	F KONJ	Ekonomisk politik	S				NR	TSDB	U		
Nationalräkenskaper (NR)	270000-9	F NR	Ekonomisk politik	S						A	11116	
Ekonomisk Årsbok	3302	I EFP	Ekonomisk politik	P		ER+SR				A	1600	
Kommunägda företag	260322-3	F SE	Ekonomisk Politik	P	SR	P		CFAR+NR		B		Kommunförbundet
Landsting - årlig	260323-1	F SE	Ekonomisk Politik	P	G	ER		NR	ÅSK	A		
Församlingar - årlig	260324-5	F SE	Ekonomisk Politik	P	G	P		NR		A		
Utgifts- & inkomstprognoser för kommun.	260325-6	F SE	Ekonomisk Politik	P	G	P		NR		A		
Kommunal kreditmarknadstatistik	260328-6	F SE	Ekonomisk Politik	P	G	ER		NR	ÅSK	A		
Totalräknad inkomststatistik (IoF)	3305	I EFP	Fördelningspolitik	P	ER(RSV)	SR+ER		3050+mfl	RSDB	A	2900	Mycket bred anv.
Inkomstfördelningsunders. (HINK)	3306	I EFP	Fördelningspolitik	P	RTB	SR+I+ER		3050+NR		A	9288	
Fördelningsmodellen (FMP)	305000-2	I EFP	Fördelningspolitik	S						B	3048	
Kostnader för utbildningsväsendet	362073-9	AM U	Utbildning	P		SR+ES				U	161	(2430)
Obligatoriska skolan (grundsk.mm)	363010-0	AM U	Utbildning	P	SR	B+ER			RSDB	U	545	
Sök. och intag.till gymn.skolan	363021-022	AM U	Utbildning	P	SR	ER+B		3680		U	1565	
Gymnasieskolans elever	363023-3	AM U	Utbildning	P	SR	ER		3680		U	625	
Avgångna från gymnasieskolan	363024-1	AM U	Utbildning	P	SR	ER+B		3680	RSDB	U	1195	

Produktnamn	Prod.nr	Avd Funk.	Statistikprogram	Kategori	INDATAKÄLLOR		Används		Gemensam	Finans	Kostnad	Kommentar
					Ram	Uppgift	Kontroll	inom	Publicer.		tkr	
Kommunal vuxenutbildning	363030	AM U	Utbildning	P	SR	ER+B		3680		U	1560	
Folkhögskolan (långa kurser)	363032-8	AM U	Utbildning	P	SR	B				U	185	
Grundutbildning för vuxna	363033-2	AM U	Utbildning	P	SR	ER				U	160	
Invandrarelever i skolväsendet	363040	AM U	Utbildning	P	SR	B+ER				U	1170	
Grundläggande högskoleutbildning	366010	AM U	Utbildning	P	G	P+ER		372208		A	5286	(6135)
Forskarutbildning	366012-7	AM U	Utbildning	P	SR	B				A	692	
Personalstatistik för högskolan	366024-8	AM U	Utbildning	P	SR(AM)	ER+SR				A	156	
Personalutbildning	368057-0	AM U	Utbildning	P	RTB	I+SR				A	925	(4652)
Befolkningens utbildning (UR)	3670	AM U	Utbildning	R	SR(RTB)	SR+P	RTB	3680		A	564	Basregister
Skolregistret	362060-6	AM U	Utbildning	R	SR	SR+P				B	274	
Lärarregistret	362079-6	AM U	Utbildning	R	SR	SR+ER+P				A	1994	
Årskurs-9 register	363012-0	AM U	Utbildning	R	SR	SR+ER+B		3680		U	907	
Högskoleregistret	366010-7	AM U	Utbildning	R	SR	ER+B	3620	3680		A		Se 366010
Högskoleuppföljningar	368018-8	AM U	Utbildning	S	SR(RTB)	P+I+SR				A	1063	
Grund- och gymnasieuppföljningar	368020-8	AM U	Utbildning	S	RTB+SR	SR+P+I				A	661	
Komvux enkätuppföljningar	368031-1	AM U	Utbildning	S	SR(RTB)	SR+P+I				A	763	
Elevpaneler 1,2 och 3	368041-43	AM U	Utbildning	S	SR	P+I+SR				A	416	
Grundutb. i svenska för invandr.	363033	AM U	Utbildning	P	SR	ER		3680		U	200	
Särvux	363035	AM U	Utbildning	P	SR	B				U	45	
Forskningsstatistik, Högskolan	3201	F KONJ	Forskning	P	SR	SR+P+ES				A	1821	
Forskningsstatistik, Ind. & Mynd.	260100-3	F KONJ	Forskning	P	SR	P				A	849	
Biblioteksstatistik	361001-1	I KM	Kultur och media	P	SR	P				A		(1517)
Studieförbundens verksamhet	361002-9	I KM	Kultur och media	P	ER	P+ER				A		
Museistatistik	361003-7	I KM	Kultur och media	P	SR	P				A		
Mediestatistik	361004-5	I KM	Kultur och media	T		ES				A		
Samhällets utgifter för kultur	361005-2	I KM	Kultur och media	P	SR	SR+P+ES				A		primär & sekundärbe
Kulturmiljövårdsstatistik	361006	I KM	Kultur och media	T								
Deklarationsundersökning Jordbruk	1303	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	ER+B				A	4398	
Tillgångs-& skuldundersökningen	1311	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	ER+B				A		Ingen verks. 90/91
Objektiv Skördeuppskattning	1400	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	I+Mätning				A	17373	
Byggnation inom jordbruket	1401	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	I				A	164	
Normskördar	1405	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	Mätning				A	205	
Skördens storlek	1202	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	SR				A	16	Sekundärbearbetning
Årsväxtrapportering	1203	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	G	P				A	96	
Skogsbrukets Arbetskraft	130000-3	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	SR+ER	P		NR		A	1101	
Gaft- & Betäckningsstatistik	130100-3	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	SR	P				A	412	
Jordbruksekonomiska undersökn. (JEU)	130400-5	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	ER+I				A	4831	
Jordbrukets arbetskraft (JAK)	130700-8	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	LBR	I				A	906	
Statistik över handelsgödsel/kalk	131500-3	A LA	Jord- & Skogsbruk	P	SR	P				A	174	
Lantbruksregistret mm	1302	A LA	Jord- & Skogsbruk	R		P				A	17219	
Fiskets avkastning	150100-6	A NAT	Fiske & Vattenbruk	P	ER	ER+B				A	2033	
Deklarationsundersökning fiskare	150300-2	A NAT	Fiske & Vattenbruk	P	SR	B				A	240	
Vattenbruk	151100-5	A NAT	Fiske & Vattenbruk	P	ER	P				A	216	
Arbetskraftsundersökningen (AKU)	331500	AM AKU	Sysselsättning	P	RTB	I		NR	TSDB	A	28043	

Produktnamn	Prod.nr	Avd Funk.	Statistikprogram	Kategori	INDATAKÄLLOR			Används	Gemensam Finans		Kostnad	Kommentar
					Ram	Uppgift	Kontroll	inom	Publicer.		tkr	
Kortperiodisk syssels.stat privat sektor	2508	AM LSP	Sysselsättning	P	CFAR	P		NR		A	3551	
Statistik över uppbördsdeklarat. (UBD)	411800-6	AM LSP	Sysselsättning	P	ER	ER(UBD)		NR		A	321	
KU-registret	411701	AM LSP	Sysselsättning	R	ER(RSV)	ER+SR		CFAR+IoF	mm	A	922	Basregister
Årlig lönesummestatistik	411702-4	AM RA	Sysselsättning	P	KU	SR+ER		NR		A	739	(6488)
Årlig regional syssels.stat. (ÅRSYS)	411703-2	AM RA	Sysselsättning	P	RTB	KU			RSDB	A	3355	Grund till SYSSPAK
Arbetsmiljöstatistik	2519	AM AMI	Arbetsmiljö	P	SR(AKU)	P				A	2960	Under utveckling
Arbetsskadestatistik	331600-7	AM AMI	Arbetsmiljö	P	ER	ER				A	916	
Invandring/invandrare	340300-3	I BEF	Invandring/invandrare	T						A	704	Samordningsarbete
Statistikpaket för.. (REK-paket)	4315	S REK	Regionalpolitik	D						B	2012	
Rikets Indelningar	4304	S REK	Regionalpolitik	T	G					A	800	preliminärt
RSDB	4357	S SDB	Regionalpolitik	D						B	2097	
Bostadsbyggnadsstatistik	1602	A BF	Boende & Byggande	P	ER	P		NR+1612+	TSDB+RS	A	2022	
Låneobjektsstatistik	1605	A BF	Boende & Byggande	P	ER	B		BPI+NR+K	BÅ	A	1269	
Fastighetspriser & lagfartsstatistik	1608	A BF	Boende & Byggande	P	ER	ER+B		NR+KPI	BÅ	A	3226	
Bostads- och hyresundersökning	1612	A BF	Boende & Byggande	P	FoB+FTR	SR+ER+P+I+B		HINK+NR	BÅ	A	3441	
Bostadshyror i nyproduktion	1613	A BF	Boende & Byggande	P	SR	P			BÅ	A	340	
Intäkts- och kostnadsundersökning	1614	A BF	Boende & Byggande	P	FTR	P		NR+E-bal		A	3178	
Moderniserings- & rivningsstatistik	1617	A BF	Boende & Byggande	P	ER	P		NR+1619	TSDB+RS	A	1246	
Ombyggnadskostnader för flerbostadshus	1619	A BF	Boende & Byggande	P	ER	B		NR	BÅ	A	818	
Beslut om statliga bostadslån (IDLA)	1603	A BF	Boende & Byggande	R	ER	ER+B		M	BÅ	A	2602	
Fastighetstaxeringsregistret	160900-7	A BF	Boende & Byggande	R	ER	ER		M		A	677	FASTPAK+ENERGI
Markanvändningsstatistik	151200-3	A NAT	Fysisk planering	P		ES				A	726	Sammanställningsarb.
Industri & Bergverksstatistik	230300-6	F IND	Näringspolitik	P	CFAR	P		NR		A	7942	
Varustatistik	231300-5	F IND	Näringspolitik	P	CFAR+SR	P				A	631	
Finansstatistik för varuprod. företag	261210-9	F IND	Näringspolitik	P	CFAR	P+ER		NR+FiR	Nyckeltal	A	3374	(5009)
Produktionsstat. för byggför./byggkonsult	261220-8	F IND	Näringspolitik	P	CFAR	P		NR		A	147	Del av finansstat.
Preliminär resultatstatistik	261230-7	F IND	Näringspolitik	P	CFAR	P				A	149	Del av finansstat.
Utlandsägda företag	261240-6	F IND	Näringspolitik	P	SR+ER	P				A	139	Del av finansstat.
Nyetaberingsstatistik	220100-2	F SE	Näringspolitik	P	CFAR	P				A	446	
Finansstatistik tjänstenäringar	281000-0	F SE	Näringspolitik	P	CFAR	P+ER		NR+FiR	Nyckeltal	A	3120	
Energistatistik för småhus	1615	A BF	Energi	P	FTR	P		E-bal+1614	BÅ	A	1748	
Energistatistik för lokaler	1616	A BF	Energi	P	FTR	ER+P		E-bal	BÅ	A	775	
Kortperiodisk energistatistik	2402	F EPR	Energi	P	CFAR+SR	P		NR	TSDB	A	3570	
Årlig energistatistik	2403	F EPR	Energi	P	CFAR+SR	P		NR		A	1220	
Energibalanser	230400-4	F EPR	Energi	S						A	521	Sekundärsammanst.
Inkvarteringsstatistik	828001-8	F SE	Turism	P	ER	P				U		
Folkmängd, inkl. DEMOPAK	340010-040	I BEF	Befolkning	P	ER	RTB+ER			RSDB+TS	A	3642	
Befolkningsförändringar	340020-7	I BEF	Befolkning	P	ER	RTB+ER				A		
AVIPAK	340030-6	I BEF	Befolkning	D	ER	RTB+ER				B		
Tidigare FOB:ar	345291-9	I BEF	Befolkning	P		SR				A	493	Vidarebearb.
FOB90	345500-0	I BEF	Befolkning	P		P+SR+ER			RSDB+DS	A	86302	Intermittent
Register över totalbefolkningen (RTB)	320011-0	I BEF	Befolkning	R	ER	ER				A	469	Basregister
Demografisk analys och prognoser	372000-0	I DBF	Demografi, barn o familj	S		RTB+FoB				A	3495	
Familjestatistik	320500-2	I DBF	Demografi, barn o familj	S	SR	P+I+SR+ES				A	315	Under utveckling
Barns levnadsförhållanden	331300-4	I DBF	Demografi, barn o familj	S	SR	P+I+SR+ES				A	202	

Produktnamn	Prod.nr	Avd Funk.	Statistikprogram	Kategori	INDATAKÄLLOR			Används	Gemensam	Finans	Kostnad	Kommentar
					Ram	Uppgift	Kontroll	inom	Publicer.		tkr	
Familjeundersökning	371900-2	I DBF	Demografi, barn o familj	P		I				A	2730	
Offentlig sektor	4368	U PLAN	Offentlig sektor	T						A	1746	Utvecklingsarbete
Partisympatiundersökningar (PSU)	3312	I FUG	Folkstyre	P	RTB	I				A	2464	
Valstatistik	3341	I FUG	Folkstyre	P	RTB+ER	P+I+SR+ER+B				A	1834	
Statsanställda	253030-1	AM LSO	Löner	P	ER	B+SR+ER	SR+ER	NR+3660+	RSDB	A	2530	Onormalt lågt belopp
Landstingspersonal	253063-2	AM LSO	Löner	P	ER	ER+SR		NR+3722		A		Landstingsförb.
Primärkommunal personal	253065-7	AM LSO	Löner	P	ER	ER+SR		NR+3722		A		Kommunförb.
Kyrkokommunal personal	253080-6	AM LSO	Löner	P	ER	B		NR+4117		B		Pastorsförb.
Kortperiodisk statistik över statsanställda	253081-4	AM LSO	Löner	P	ER	B+ER		NR		A	908	
Kortperiodisk lönestat. privat sektor	2509	AM LSP	Löner	P	CFAR	P		NR+2305	TSDB	A	4963	
Lönestatistik privat sektor	*2510*	*AM LSP*	*Löner*	*P*	*CFAR+ER*	*P+ER*		*NR*	*TSDB*	A	*5556*	
Hushållens inköpsplaner (HIP)	833732-37	I KON	Konsumentpolitik	P	RTB					U		
Hushållens livsmedelsutgifter	333800-5	I KON	Konsumentpolitik	P	RTB	I		KPI+NR		A	805	Intermittent
Tidsanvändningsundersökningen	333900-9	I KON	Konsumentpolitik	P	RTB+AKU	I				A	6721	
Hushållens utgifter (HUT)	3340	I KON	Konsumentpolitik	P	RTB	I	NR	KPI+NR		A	829	Intermittent
Jämställdhetsstatistik	4116	I JÄM	Jämställdhet	T			M			B	1442	Sekundärsammanst.
Utsläpp till luft av försurande ämnen mm	182010-9	A MI	Miljövård	P		ER+ES+SR				A	1234	Under utveckl.
Utsläpp t.vatten av eutrofierade ämnen	182120-6	A MI	Miljövård	P						A	414	
Miljöskydd i industrin	182510-8	A MI	Miljövård	P	ER+G	P+ER				A	585	
Bekämpningsmedel i jordbruket	1830	A MI	Miljövård	P	LBR	I				B	887	Urvalssamord. Kemi
Luftkvalitet i tätorter	1840	A MI	Miljövård	P	SR	P				A	176	
Samlingspublikation miljöstatistik	1841	A MI	Miljövård	T						A	856	Intermittent
Arbetskraftsbarometern	372201	AM PI	Prognoser	P	ÅRSYS+U	P				A	986	(7308)
Lärarprognoser och analyser	372202	AM PI	Prognoser	S	SR	SR+P				A	724	
'Övriga' PI-projekt	372208	AM PI	Prognoser	S	FoB+UR	FoB+UR+Årsys				A	2494	Varierande inneh.
Upplysningsverksamhet	5702	S CS	Statistikservice							B	2746	
Presstjänst	5750	S KAN	Statistikservice							A	2100	preliminärt
TSDB	4370	S SDB	Statistikservice	D						B	1488	
Allmän månadstatistik	570310	S FG	Statistikservice	T						B	801	(1662)
Statistisk årsbok	570330	S FG	Statistikservice	T						B	451	
Journal of Offical Statistics) JOS	4403	U SFI	Metodprogram	T						B	1408	
Omnibusundersökningar	833999-9	I FUG	- Uppdrag	P						U		

SUMMA P	154	Anslag	170	422141	
SUMMA S	18	Uppdrag	23		
SUMMA R	17	Blandat	17		
SUMMA D	5				
SUMMA T	19				
	213				

MODELLER/SYSTEM OCH ANALYSVERKTYG

i) Centrala system som nu är i drift

Fördelningsmodellen (FMP)

Kostnad/år: 3,1 Mkr (anslagsdelen)
Indata: HINK, ULF, FoB, IoF, HUT, mfl. (också externa register)
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: Specialuttag

Undersökning om levnadsförhållanden (ULF)

Kostnad/år: 14,4 Mkr
Indata: Intervjuer samt utnyttjande av SCB-register och externa material
Beslut om inrättande: Budgetproposition (sedan 1974)
Presentationsformer: I huvudsak inom serien levnadsförhållanden

Nationalräkenskaper (NR)

Kostnad/år: 11,1 Mkr
Indata: se bilaga 6
Beslut om inrättande: Budgetproposition (vid SCB sedan 1963)
Presentationsformer: SM, specialtabeller samt TSDB (delar)

Finansräkenskaper (FiR)

Kostnad/år: uppdrag (nuvarande omslutning ca. 9 Mkr)
Indata: se bilaga 6
Beslut om inrättande: Tidigare anslag, överfört till uppdrag sedan några år
Presentationsformer: SM samt promemorior, TSDB

Energibalanser

Kostnad/år: 0,5 Mkr
Indata: se bilaga 6
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: SM, TSDB

ii) Nuvarande system i en mera vid bemärkelse

Demografisk analys

Kostnad/år: 5,6 Mkr
Indata: FoB, RTB, UR, Dödsorsaker etc.
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: Trender och Prognoser, Promemorior, RSDB

Jordbruksstatistik

Kostnad/år: ca. 45 Mkr
Indata: se Bilaga 6
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: SM, årsböcker

Bostäder och Fastigheter

Kostnad/år: ca. 21 Mkr
Indata: FoB, FTR, CFAR, externa register, enkäter
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: SM, årsböcker, TSDB

Brottskarriärer

Kostnad/år: ca. 0,5 Mkr (återfall i brott)
Indata: RI, SCBs kriminalstatistik
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: Rättsstatistisk årsbok, promemorior

Konsumentprisindex

Kostnad/år: 9,5 Mkr
Indata: SCB-register, mätning, enkäter, externa material
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: SM, årsböcker, TSDB, Ekonomisk snabbstatistik

Elevuppföljningar

Kostnad/år: ca. 4,6 Mkr
Indata: FoB, UR, RTB, enkät och telefonintervju (AKU-samordning)
Beslut om inrättande: Budgetproposition
Presentationsformer: Trender och Prognoser, Promemorior

iii) System som är under uppbyggnad/utveckling

Miljöräkenskaper (inkl. "grön BNP")

Turisträkenskaper

Offentlig sektor

Familjestatistik

Hälsostatistik

Löner och sysselsättning

Statistik för livsmedelssektorn

BILAGA 6

INGÅENDE PRIMÄRA PRODUKTER I NÅGRA STATISTIKSYSTEM

I denna bilaga listas ett antal av de centrala modeller/system som definierades i bilaga 5. För varje system anges följande uppgifter om produktionsprocessen:

A. Ingående produkter

Här listas de (primära) produkter med produktnummer som bygger upp systemet.

B. Variabler

Här anges hur stor del av produktens material som ingår i systemet. Fyra olika kategorier används:

- Alla
- Flertalet
- Några
- Någon

Bedömningen har i detta skede gjorts rent subjektivt, utan någon direkt räkning.

C. Betydelse

I denna kolumn anges hur betydelsefull produkten i fråga bedöms vara för systemet/modellen. Även detta bygger på en rent subjektiv uppskattning av dagens situation. Följande kategorier används:

- Nödv(ändig)
- Viktig
- Bra
- Komp(lement)

D. Periodicitet

I kolumnen periodicitet anges hur frekvent primärdata levereras till modellen/systemet. Följande alternativ används:

- Löpande
- Månad
- Kvartal
- År

E. Version

Med version avses preliminär resp. definitiv statistik.

Avslutningsvis har ett kommentarfält tagits med.

Följande system/modeller har inkluderats:

i) Nationalräkenskaper

ii) Finansräkenskaper

iii) Energibalanser

iv) Jordbruksstatistik

Nedanstående avses att också inkluderas i ett senare skede:

v) Bostäder och fastigheter

vi) Fördelningsmodellen

vii) Löne- och sysselsättningsstatistik

viii) ULF

INGÅENDE PRODUKTER I NATIONALRÄKENSKAPER

Produktnamn	Prod.nr	Avd	Funk.	variabler	Betydelse*	Periodicitet	Version	Kommentar
a) enligt leveransplan								
Rederistatistik	241601-4	F	SE	Några		Kvartal		
Utrikessjöfart	241602-0	F	SE	Flertal		År+Löpande		
Bilstatistik enl. bilregistret	242402-6	F	SE	Några		Kvartal		
Resebyråer & researrangörer	242802-7	F	SE	Några				Ej på listan
Prisindex i Produktions & Importled	2408	F	EPR	Några		Kvartal		Ej på listan
Byggnadsprisindex	2438	F	EPR	Flertal		Kvartal+År	Prel+Def	Leveransstörningar
Byggindex, Faktorprisindexar	243800-6	F	EPR	Flertal		Kvartal		
Produktionsvolymindex-månadsvis	230500-7	F	KONJ	Flertal		Kvartal	Prel.	
Industrins leverans-/orderläge	230700-7	F	KONJ	Några				Ej på listan
Lagertypsstatistiken	230800-5	F	KONJ	Flertal		Kvartal		På ADB-medium
Utrikeshandelsstatistik	241000-5	F	KONJ	Några		Kv + År	Prel+Def	
Företagens utländska tillgångar/skulder	261030-7	F	KONJ	Några		År		Luftfart, spec.sammanst
Balansstatistik ickefinansiella företag	261040-0	F	KONJ	Några		År		
Investeringsenkäter	262000-9	F	KONJ	Flertal		Kv?Löpande		Specialsammanst.
Lagerstatistik	8233	F	IND	Någon		Kvartal		4:de kvartalet
Bokslutsstatistik för finansbolag	826542-3	F	KONJ	Några		År		
Stockstatistik	826542-3	F	KONJ	Några		Kv (halvår)		
Balansstat.finansiella företag	826542-3	F	KONJ	Några		kvartal		
Inrikeshandelsstatistik	242700-3	F	SE	Några		Kvartal		
Åkerier, spedit.& lagr.företag	242803-5	F	SE	Några				Ej på listan
Konsultbranschen	242805-0	F	SE	Några				Ej på listan
Kommunalskatterna	260301-7	F	SE	Några				
Taxeringsutfallet	260302-5	F	SE	Några				
Kommunal finansstat. - årlig	260321-5	F	SE	Några		År	Def	
Konsumentprisindex (KPI)	240100-4	F	EPR	Flertal		Månad		På ADB-medium
Produktionsvolymindex-årlig	230600-5	F	KONJ	Flertal		År	Def	
Skogsbrukets Arbetskraft	130000-3	A	LA	Flertal		År	Def	
Arbetskraftsundersökningen (AKU)	331500	AM	AKU	Några		Kv+Månad		NR-specialtabeller
Syssels.statistik statl.sektor (kvartal)	253081-4	AM	LSO	Flertal		Kvartal		På ADB-medium
Kortperiodisk syssels.stat priv.sekt. (KSP)	250830-7	AM	LSP	Några				Ej på listan
Statistik över uppbördsdeklarat. (UBD)	411800-6	AM	LSP	Några		Kv+Löpande		
Årlig lönesummestatistik	411702-4	AM	RA	Flertal		År	Prel+Def	
Bostadsbyggnadsstatistik	1602	A	BF	Någon		Kvartal	Prel+Def	

Produktnamn	Prod.nr	Avd	Funk.	variabler	Betydelse	Periodicitet	Version	Kommentar
Moderniserings- & rivningsstatistik	161700	A	BF	Några				Ej på listan
Industri & Bergverksstatistik	230300-6	F	IND	Flertal		År	Prel+Def	Flera olika skeden
Finansstatistik för varuprod. företag	261210-9	F	IND	Några		År		inkl. NR-sammanst.
Finansstatistik tjänstenäringar	281000-0	F	SE	Några				kolla
Kortperiodisk energistatistik	2402	F	EPR	Flertal		Kvartal	Prel+Def	
Årlig energistatistik	2403	F	EPR	Flertal		År		Inkl. Specialbearbetning
Kommunägda företag	260322-3	F	SE	Några		År		
Landsting - årlig	260323-1	F	SE	Några		År		
Utgifts- & inkomstprognoser för kommun.	260325-6	F	SE	Flertal		Kv (tertial)		
Kommunal kreditmarknadstatistik	260328-6	F	SE	Några		År		
Landstingspersonal	253063-2	AM	LSO	Några		År+(halvår)		Särskild NR-gruppering
Primärkommunal personal	253065-7	AM	LSO	Några		År+(halvår)		Särskild NR-gruppering
Kyrkokommunal personal	253080-6	AM	LSO	Några		År		SM-manus
Lönestatistik privat sektor	2510	AM	LSP	Flertal		Kvartal		
Löner/sysselsättn. för industiarb. (kortper)	250920-6	AM	LSP	Flertal		Kv+År+Mån	Prel+Def	Särskild NR-gruppering
Statsanställda	253030-1	AM	LSP	Några		År	Prel+Def	Särskild NR-gruppering

* Har ej kunnat anges för tillfället.

Produktnamn	Prod.nr	Avd	Funk.
b) hämtas direkt av NR-enheten			
Färdtjänst	351323-1	I	SOC
Hamnstatistik	241603-0	F	SE
Varutransporter på väg (UVAV)	242401-8	F	SE
Sv. lastbilstransporter i utlandet	242403-2	F	SE
Allmän fastighetstaxering	1623	A	BF
Ek. redogör. för kyrkokommuner	828433-3	F	SE
Centrala företags & arb.st.register (CFAR)	220400-6	F	REG
Finansräkenskaper (FiR)	836543-1	F	KONJ
Deklarationsundersökning Jordbruk	1303	A	LA
Jordbruksekonomiska undersökn. (JEU)	130400-5	A	LA
Jordbrukets arbetskraft (JAK)	130700-8	A	LA
Statistik över handelsgödsel/kalk	131500-3	A	LA
Fiskets avkastning	150100-6	A	NAT
Deklarationsundersökning fiskare	150300-2	A	NAT
Vattenbruk	151100-5	A	NAT
Årlig regional syssels.stat. (ÅRSYS)	411703-2	AM	RA
Bostadsbyggnadsstatistik	1602	A	BF
Låneobjektsstatistik	1605	A	BF
Fastighetspriser & lagfartsstatistik	1608	A	BF
Fastighetstaxeringsregistret	160900-7	A	BF
Varustatistik	231300-5	F	IND
Produktionsstat. för byggför./byggkonsult	261220-8	F	IND
Energibalanser	230400-4	F	EPR
FOB90	345500-0	I	BEF
Församlingar - årlig	260324-5	F	SE
Arbetskost.index för industrianställda	251080-2	AM	LSP
Hushållens utgifter (HUT)	3340	I	KON
Allmän månadstatistik	570310	S	FG

INGÅENDE PRODUKTER I FINANSRÄKENSKAPERNA

Produktnamn	Prod.nr	Avd	Funk.	Statistikprogram	Kategori	variabler	Betydelse	Periodicitet	Version
Företagens utländska tillgångar/skulder	261030-7	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv			
Balansstatistik ickefinansiella företag	261040-0	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv			
Aktieägarstatistik	826529-0	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv		År	
Bokslutsstatistik för finansbolag	826542-3	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv			
Stockstatistik	826542-3	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv			
Balansstat.finansiella företag	826542-3	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv			
Kommunal finansstat. - årlig	260321-5	F	SE	Ekonomisk politik	P	Nödv		År	
Nationalräkenskaper (NR)	270000-9	F	NR	Ekonomisk politik	S	Nödv		Kv+År	
Kommunägda företag	260322-3	F	SE	Offentlig sektor	P	Nödv			
Landsting - årlig	260323-1	F	SE	Offentlig sektor	P	Nödv			
Kommunal kreditmarknadstatistik	260328-6	F	SE	Offentlig sektor	P	Nödv			

INGÅENDE PRODUKTER I ENERGIBALANSER

Produktnamn	Prod.nr	Avd	Funk.	Statistikprogram	Kategori	variabler	Betydelse	Periodicitet	Version
Prisindex i Produktions & Importled	2408	F	EPR	Ekonomisk politik	P	Bra	Några	År	Potentiellt anv.
Utrikeshandelsstatistik	241000-5	F	KONJ	Ekonomisk politik	P	Nödv	Några	Kv+År	
Konsumentprisindex (KPI)	240100-4	F	EPR	Ekonomisk politik	S	Bra	Några	År	Potentiellt anv.
Nationalräkenskaper (NR)	270000-9	F	NR	Ekonomisk politik	S	Viktigt	Några	År	Beräkningsmodeller
Energianvändning i jordbruket	1312	A	LA	Jord- & Skogsbruk	P	Nödv	Flertal		Intermittent
Energianv. i Skogsbruk & Byggv.	Uppdrag	A	LA	Jord- & Skogsbruk	P	Bra	Några		Ad Hoc unders.
Trädgårdsräkningar	1312	A	LA	Jord- & Skogsbruk	P	Bra	Några		Intermittent
Fiskeriinventering	1514	A	NAT	Jord- & Skogsbruk	P	Bra	Några		Intermittent
Intäkts- och kostnadsundersökning	1614	A	BF	Boende & Byggande	P	Nödv	Några	År	
Energistatistik för småhus	1615	A	BF	Boende & Byggande	P	Nödv	Flertal	År	
Energistatistik för lokaler	161600-4	A	BF	Boende & Byggande	P	Nödv	Flertal	År	
Industri & Bergverksstatistik	230300-6	F	IND	Näringspolitik	P	Nödv	Några	År	
Kortperiodisk energistatistik	2402	F	EPR	Energi	P	Nödv	Flertal	Kvartal	
Årlig energistatistik	2403	F	EPR	Energi	P	Nödv	Flertal	År	

iv) Jordbruksstatistiken

Samband mellan undersökningar i det jordbruksstatistiska systemet, samt samband med andra produkter vid SCB och användningar utanför verket illustreras av nedanstående skiss:

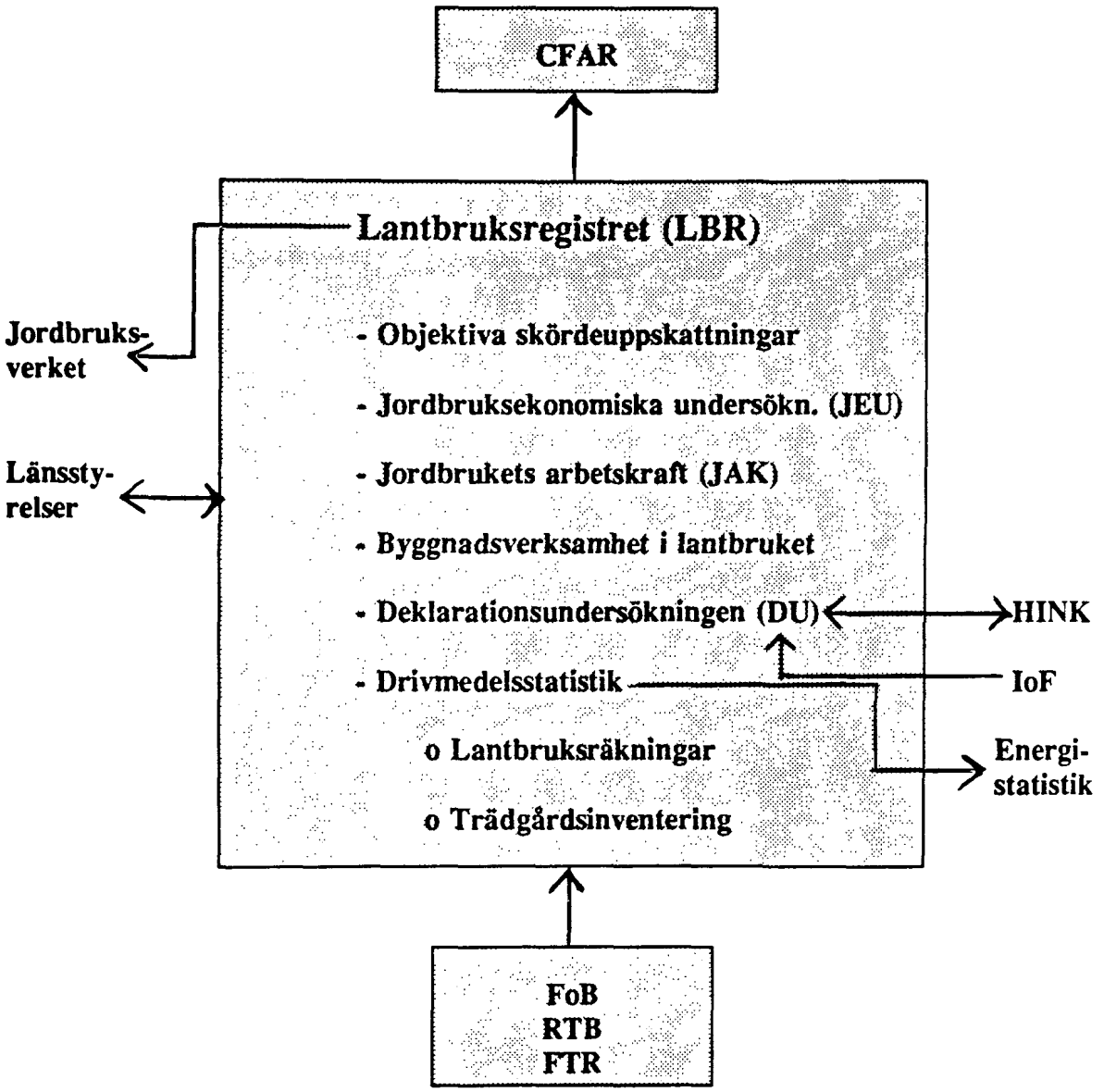

LBR används som ram för undersökningarna. Produktionssamarbete förekommer med HINK. När det gäller IoF tas 10 - 15 variabler in i DU från detta register. Länken med FoB, RTB och FTR utnyttjas i huvudsak för kontrolländamål (validering). CFAR kan kompletteras vad avser jordbruksföretag med hjälp av LBR. Länsstyrelserna (fram till 91-07-01 lantbruksnämnderna) medverkar i uppgiftsinsamlingen och har tillgång till uppgifter i LBR. LBR används i stor utsträckning också för administrativa ändamål, t.ex. av jordbruksverket.

Statistikpaket för regional och kommunal planering (REK-Paket)

För närvarande finns följande 11 paket (samt Energipak som är en del av fastpak).

PAKET	Primärprodukt	Ingående SCB-register								Externa Register			
		FoB	Årsys	RTB	Bef. förändr.	KU	CFAR	UTB-reg.	IoF	CBR	AMS	RSV	RFV
DEMOPAK Folkmängd			X										
AVIPAK	Avipak			X	X			X	X				
INKOPAK	IoF			X		X			X				X
TAXOPAK						X			X				
BILPAK				X						X			
FASTPAK	Fastighetstax.reg.		X	X							X		
ENERGIPAK	Fastighetstax.reg.	X										X	
Arbetssökande				X							X		
Stat. för Bef. prog.				X	X								
FoB-paket		X											
SYSSPAK			X	X		X		X					
SKYDDSPAK			X	X								X	

BILAGA 7

BILAGA 8

KVALITETSINDIKATORER

(Ur kvalitetsrapporten 1991)

Frågor avseende kvalitetsaspekter på den statistik som produceras vid SCB har varit föremål för diskussion under lång tid. I rapporten Riktlinjer för kvalitetsredovisning av statistik, MIS 1979:8, preciseras den begreppsbildning som nu gäller för kvalitetsredovisning. Nuvarande regler för användaranpassad kvalitetsdeklaration framgår av MIS 1983:1. Under senaste året har förnyade diskussioner om kvalitetsbegreppet ägt rum vid verket. Begreppsfrågorna har diskuterats i såväl kvalitetsrådet som i SCBs vetenskapliga råd.

Vid den första kvalitetsundersökningen 1989 fokuserades intresset till noggrannhetsaspekter på statistiken. Ett vidgat begrepp anpassat för verkets resultatanalys användes vid förra årets enkät. Detta har nu reviderats något som resultat av fortsatt intensiva diskussioner vid verket. Vid årets enkät har en uppsättning med 21 kvalitetsindikatorer (delkomponenter) definierats. Avvikelserna från förra året är knappast av grundläggande karaktär utan mer resultatet av erfarenheter från 1990 års enkät. Delkomponenterna har i sin tur sammanförts till 3 huvudkomponenter enligt nedanstående skiss.

Kvalitetskomponenter

RELEVANSEN

- Population och objekt
- Variabler
- Detaljeringsgrad i redovisning
- Referensperiod
- Periodicitet
- Jämförbarhet över tiden
- Jämförbarhet med annan statistik
- Modell/teori

NOGGRANNHETEN

- Täckning
- Bortfall
- Urval och estimation
- Mätning
- Bearbetning

SERVICEKVALITETEN

- Snabbhet prel. redovisning
- Snabbhet def. redovisning
- Punktlighet
- Spridning via olika media
- Presentationskvalitet (inkl. Analytiska innehåll)
- Dokumentation
- Infoservice
- Möjligheter till specialbearbetning

Komponenterna under rubriken *RELEVANS* avser hur **användarna uppfattar statistiken** för respektive behov. Då uppgifterna används för olika syften uppmanades respondenten att precisera bristerna för respektive användning. **Population och objekt** avser dels hur den grupp objekt vi vill undersöka är definierad i relation till användarnas önskemål, dels hur undersökningsobjekten i sig är definierade. Exempel på det senare är att arbetsställe och hushåll kan definieras på olika sätt. **Referensperiod** syftar på den tidpunkt/period som statistiken avser. **Periodicitet** avser de perioder/tidpunkter som skattningar tas fram för. För registerprodukter avses här uppdateringsfrekvens. **Jämförbarhet över tiden avser** i vad mån det är möjligt att sammanlänka uppgifter från olika undersökningstillfällen och dra slutsatser om eventuella förändringar. Brister i detta avseende kan orsakas av bl.a. ändrade definitioner och av ändrade metoder i statistikprocessen. Med jämförbarhet gentemot annan statistik avses i vad mån det är möjligt att kombinera uppgifter från olika statistikgrenar. Brister i samordning kan orsakas av att skilda definitioner eller metoder används i olika undersökningar. **Modell/teori** slutligen syftar på i vad mån den statistiska modell som utnyttjas för att generera numeriska resultat utgör en god beskrivning av det saklogiska problem som avses att belysas (t.ex. genom formelval för en prisindex eller val av säsongrensningsmetod).

Komponenterna under rubriken *NOGGRANNHET* avser olika källor till osäkerhet och avvikelse i anslutning till undersökningens genomförande. Tillsammans utgör dessa ett mått på totalfelet. Dessa källor kan generera såväl systematiska som slumpmässiga fel.

Komponeneterna under gruppen *SERVICEKVALITET* avser den service i vid mening som erbjuds användarna från SCB. Med **snabbhet** avses tiden från referenstidpunkt/period till presentation av resultat för preliminär och definitiv statistik. **Punktlighet** syftar på hur bra angivna presentationstidpunkter hålls. Med **spridning** avses i vad mån olika kanaler och medier används för att nå ut till användarna. Indikatorn **presentationskvalitet** syftar på i vad mån publikationer och andra redovisningar är lättförståeliga från användarnas utgångspunkter. Med **analytiska inslag** avses i detta sammanhang t.ex. säsongs- och dagkorrigering av data, åldersstandardisering, fastprisberäkning. **Informationsservice** avser SCBs förmåga att vara tillgänglig för olika tjänster och förfrågningar. **Dokumentation** avser dels produkt- och processbeskrivningar, dels särskild kvalitetsdokumentation t.ex. i form av analyser av olika felkällors förekomst och effekter. Denna behöver inte vara publicerad särskilt. Det räcker att den är tillgänglig i direkt anslutning till statistikproduktionen. **Möjligheter till specialbearbetningar** slutligen uttrycker hur mycket och hur lätt ytterligare information, utöver den publicerade, skulle kunna tas fram och presenteras (t.ex. i form av att genomföra uppdrag).

En mera definitiv bedömning av kvaliteten i SCBs producerade statistik kan bara göras i samband med dess faktiska användning. Det innebär att statistikens kvalitet i vid bemärkelse bör bedömas i samband med statistikens funktion för att belysa samhällsfrågor och lösa användarnas problem, dvs. statistikens förmåga att fungera som beslutsunderlag.

R & D Reports är en för U/ADB och U/STM gemensam publikationsserie, som fr o m 1988-01-01 ersätter de tidigare "gula" och "gröna" serierna. I serien ingår även **Abstracts** (sammanfattning av metodrapporter från SCB).

R & D Reports Statistics Sweden are published by the Department of Research & Development within Statistics Sweden. Reports dealing with statistical methods have green (grön) covers. Reports dealing with EDP methods have yellow (gul) covers. In addition, abstracts are published three times a year (light brown /beige covers).

Reports published during 1991:

1991:1 (grön)	Computing elementary aggregates in the Swedish consumer price index **(Jörgen Dalén)**
1991:2 (grön)	Översikt av estimatorer för stora och små redovisningsgrupper **(Sixten Lundström)**
1991:3 (grön)	Interacting nonresponse and response errors **(Håkan L Lindström)**
1991:4 (grön)	Effects of nonresponse on survey estimates in the analysis of competing exponential risks **(Ingrid Lyberg)**
1991:5 (grön)	Study of the estimation precision in the Chinese MIS surveys **(Bengt Rosén)**
1991:6 (beige)	Abstracts I - Sammanfattning av metodrapporter från SCB
1991:7 (grön)	Kvalitetsfonden 1990: Projekt - handläggning - utvärdering **(Roland Friberg och Håkan L Lindström)**
1991:8 (grön)	Tre återintervjustudier: Inkomstfördelningsundersökningen **(Jan Eriksson)**, Högskoleenkätuppföljningen **(Anders Karlsson)**, Årsarbetskraften **(Majvor Karlsson och Solveig Thudin)**
1991:9 (gul)	What metainformation should accompany statistical macrodata **(Bo Sundgren)**
1991:10 (grön)	The Family Expenditure Survey: An Experiment with Incentives **(Håkan L. Lindström)**, Seasonal Variation and Response Behaviour in Swedish Households Expenditure **(Peter Lundquist)**, Reducing Nonresponse Rates in Family Expenditure Surveys by Forming Ad Hoc Task Forces **(Lars Lyberg)**, A Study of Errors in Swedish Consumption Data **(Martin G. Ribe)**
1991:11 (gul)	Statistical Metainformation and Metainformation Systems **(Bo Sundgren)**

1991:12 (beige) Abstracts II - Sammanfattning av metodrapporter från SCB

1991:13 (grön) Bortfallsbarometern nr 6 **(Mats Bergdahl, Sonia Ekman, Anders Lindberg, Peter Lundquist, Monica Rennermalm)**

1991:14 (grön) Kvalitetsrapport 1991 - Utveckling av kvaliteten för SCBs statistikproduktion **(Jan Eklöf, Per Nilsson)**

1991:15 (grön) Variance estimation for systematic pps-sampling **(Bengt Rosén)**

1991:16 (beige) Abstracts III - Sammanfattning av metodrapporter från SCB

Kvarvarande **beige** och **gröna** exemplar av ovanstående promemorior kan rekvireras från Inga-Lill Pettersson, U/LEDN, SCB, 115 81 STOCKHOLM, eller per telefon 08-783 49 56.

Kvarvarande **gula** exemplar kan rekvireras från Ingvar Andersson, U/ADB, SCB, 115 81 STOCKHOLM, eller per telefon 08-783 41 47.